

Wmo-beleidsplan 2015-2018
gemeente Laarbeek

Vastgesteld op 11 december 2014

*iedereen
doet mee!*

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Van visie naar beleid	6
2. Vrijwilligerswerk toekomstbestendig	5
3. Bouwen aan sociale netwerken	7
4. Informatie en ondersteuning dichtbij	9
5. Zingeving als medicijn	11
6. Gezonde basis	13
7. Zorg voor onze jeugd	15
8. Langer meedoen	18
9. Beleidsevaluatie	20
10. Financiële paragraaf	23
Bijlage 1	Wmo in de Peelregio 2015 - 2017
Bijlage 2	Wettelijke kader
Bijlage 3	Procesverantwoording
Bijlage 4	Verklarende woordenlijst
Bijlage 5	Gedichten Bert Kuipers
Bijlage 6	Colofon

*Ga naar de mensen
Leef met hen
Hou van hen
Leer van hen
Begin met wat zij hebben
Bouw voort op wat zij weten
En aan het eind
Als het werk is gedaan
Zullen de mensen uitroepen
'We hebben het zelf gedaan!'*

*Laozi
604 v. Chr. - 507 v. Chr.*

Voorwoord

‘We leven niet in een tijdperk van veranderingen, maar in een tijd van verandering van tijdperken’. Dit citaat van Jan Rotmans moet u wellicht even op u in laten werken. Wat ik ermee wil zeggen, is dat er echt fundamenteel iets zal veranderen; niet alleen in het zorgstelsel, maar ook op andere fronten. Dit vraagt om een andere houding, van mij als bestuurder, maar ook van de ambtenaren, zorgaanbieders en van u als inwoner. Dit is spannend en onvoorspelbaar en zal voor ons allemaal wennen zijn. Ik heb er vertrouwen in dat wij lokaal het verschil kunnen maken. Laarbeek heeft een sterk sociaal netwerk met een bloeiend verenigingsleven, kortom: een goede basis.

Dit vertrouwen is bij mij nog versterkt, door de energie en betrokkenheid waarmee dit beleidsplan tot stand is gekomen. Wij pakken het anders aan dan andere gemeenten. Noem het eigenwijs, innovatief of ‘werelds’. Ik geloof erin. Wij als gemeente bepalen niet meer de richting, maar dat doen wij samen. “Iedereen doet mee”.

Ik heb het gevoel dat wij samen de goede weg zijn ingeslagen. Maar wij zijn er nog niet. Ik hoop dat ik ook in de toekomst een beroep op u mag blijven doen om met ons mee te denken en mee te doen. Deze visie biedt in elk geval de inspiratie en de uitdaging die nodig is om iedereen in beweging te krijgen: een wenkend perspectief!

Joan Briels

1. Van visie naar beleid

Om beleid te kunnen maken is het nodig te starten met het schetsen van een droomsituatie, een visie. Waar willen wij naartoe? Hoe ziet Laarbeek er in de toekomst uit? Welke rol speelt de gemeente als organisatie daarin en wat verwachten wij van partners en inwoners?

Toekomstvisie Laarbeek

De gemeenteraad van Laarbeek heeft haar droom voor de toekomst beschreven in de 'Toekomstvisie Laarbeek 2020'. Deze visie is op 7 november 2013 vastgesteld en kijkt vooruit naar het jaar 2020. Dit document gaat over Laarbeek in zijn algemeenheid en gaat dus verder dan alleen zorg, welzijn en ondersteuning. Toch is deze visie een belangrijke kapstok voor ons beleid. Dit blijkt onder meer al uit de subtitel van de toekomstvisie: 'Ruimte geven aan een vitale zorgzame samenleving'. Daarmee geeft de raad aan dat zij streeft naar een Laarbeek met een actieve gemeenschap waarin zorg dragen voor elkaar een vanzelfsprekendheid is. Dit is een mooi streven, dat niet van vandaag op morgen een feit zal zijn. De gemeenteraad heeft met het vaststellen van de visie ook een aantal sporen uitgestippeld, die ervoor moeten zorgen dat de visie uiteindelijk werkelijkheid voor Laarbeek wordt. Deze sporen lopen als een rode draad door het beleidsplan.

Zorgen voor elkaar: een taak voor ons allemaal

De gemeente heeft al veel zorg- en ondersteuningstaken en er komen er nog veel meer bij. En dat terwijl de gemeente dit met minder geld moet doen. De conclusie is duidelijk: zorg moet anders georganiseerd gaan worden. Preventie, eigen kracht en burgerkracht staan hierbij centraal. Alleen als mensen er niet zelfstandig of met de omgeving uitkomen, kan een beroep worden gedaan op de gemeente. De gemeente gaat meer kijken naar wat iemand zelf nog kan doen of de mensen om hen heen (kinderen, familie, burens, omwonenden). Zorg voor elkaar is iets wat we allemaal samen doen; het is niet alleen een taak van de gemeente.

Vrijwillige inzet verdient aandacht

Vrijwilligers gaan in toenemende mate een rol spelen bij de omslag naar meer zorg dragen voor elkaar. Ze vormen het cement binnen de samenleving. Vrij-

willigerswerk is op te splitsen in twee delen: activiteiten in organisatieverband (bijvoorbeeld sportverenigingen) en activiteiten vanuit een persoonlijke band (zorgtaken). Beiden spelen een belangrijke rol - direct of indirect - in de zorgzame samenleving die we nastreven. Vrijwilligerswerk draait om spontaniteit en zelfstandigheid. Dat moet ook zo blijven. De gemeente dient het accent meer te gaan leggen op ondersteuning en bemiddeling. En nog belangrijker: het waarderen van de vrijwilligers. Om de vrijwilligers te kunnen ondersteunen en motiveren dient het subsidiebeleid in toenemende mate te worden gericht op vrijwilligersinitiatieven en minder op professionele instanties. Het toenemende aantal 65+ers kan hierbij een kans bieden. De meesten zijn nog vitaal en kunnen zichzelf prima redden. Maar ze kunnen ook binnen het verenigingsleven en met hulp aan anderen van extra grote waarde zijn. Daarmee helpen ze anderen en geven ze zin aan hun eigen leven.

Van overheidsbemoeienis naar maatwerk

Het zijn natuurlijk niet alleen de burgers die aan de vooravond van een omslag staan. De zorgzame samenleving is immers een taak van ons allemaal. Ook bij de gemeente moet de wissel worden omgezet. De gemeente is te lang blijven denken en werken - met de beste bedoelingen - vanuit haar eigen positie, bijna op afstand van de samenleving. Dat werkt niet meer. In de nieuwe aanpak geeft de gemeente meer ruimte aan verschillende partijen en daagt hen uit. Deze nieuwe vorm van sturing, gaat over verbinden, stimuleren en het scheppen van de juiste voorwaarden. Het is de vraag welke prikkels de gemeente kan geven om de gewenste actie in de samenleving te ontlokken. Soms moeten subsidies worden verstrekt om zaken te realiseren, terwijl de gemeente zich juist op andere terreinen moet terugtrekken. Overheidsbemoeienis maakt in zekere zin ook 'lui' en staat actie in de weg. Dit vereist maatwerk. Steeds opnieuw zullen we moeten kijken wat

de juiste prikkel is voor een vitale, zorgzame samenleving, waarbij het zoeken is naar een juiste balans tussen professionele inzet en burgerkracht.

Investeren in gezondheid en gedrag

Gezondheidsbeleid staat sinds een aantal jaren in een ander daglicht. Met alle veranderingen in de zorg, wordt het meer dan ooit belangrijk te streven naar gezonde inwoners. Er lijkt nauwelijks nog gezondheidswinst behaald te kunnen worden in het gezondheidszorgsysteem zelf. Met een sterke eerste-, tweede- en derdelijnszorg is dit goed geregeld. Er kan wel nog gezondheidswinst behaald worden door in te spelen op het gedrag van mensen.

Bij gezondheid gaat het niet alleen om de afwezigheid van ziekte. Mensen die goed leren omgaan met hun ziekte (aanpassingsvermogen), ervaren hun gezondheid over het algemeen ook als goed. Of, zoals Zuster Madeleine het verwoordde: “gezond is, wanneer je goed met je ziekte om kunt gaan”. Dit is belangrijk in een samenleving waarin steeds meer mensen een chronische ziekte of beperking hebben. We worden weliswaar steeds ouder, maar het aantal ‘ongezonde’ jaren neemt daarmee ook toe.

Wanneer voelen mensen zich eigenlijk gezond? Mensen voelen zich gezond, als zij (voor een ander) kunnen doen wat zij graag willen en dat als zinvol beschouwen. Mensen moeten het gevoel hebben dat zij ertoe doen. Dit kan samengevat worden in twee woorden: actie en interactie. Interactie gaat over de manier waarop mensen met elkaar in contact komen, op elkaar reageren en elkaar beïnvloeden. Als bekend is, dat actie en interactie belangrijke sleutels tot gezondheid zijn, dan is het voor de omgeving belangrijk om hierop aan te haken. Wij verwachten van onze professionals dat zij deze gedachte als uitgangspunt voor hun handelen nemen en aansluiting zoeken bij datgene wat iemand (nog) graag wil bereiken en mensen daarbij ondersteunen. Deze aanpak noemen wij BIG MOVE.

Verleiden tot actie

Iemand in een bepaalde richting duwen kost vaak moeite. Mensen moeten zelf de richting kunnen bepalen. Dit komt voort uit de filosofie, die gestoeld is op ‘eigenaarschap’. Als je van iets de eigenaar bent, dan ben je er zuinig op en voel je je verantwoordelijk. Je kunt hierbij denken aan materiële dingen zoals een auto

of een fiets, maar ook aan immateriële dingen zoals je kinderen, jouw goede idee of jouw gezondheid. Kijk maar naar jezelf. Je loopt warm voor dingen, waar je het woord ‘mijn’ voor kunt zetten. Het begrip van ‘eigenaarschap’ is van toepassing op meerdere processen die vanuit de gemeente worden aangezwengeld.

1. Het krijgt zijn vertaling in de manier waarop wij binnen de gemeente beleid maken. Niet de ambtenaren bepalen wat goed is voor de inwoners, maar de inwoners worden zelf uitgenodigd en uitgedaagd mee te denken, mee te doen en mee te bepalen. Zo wordt het ook ‘mijn’ beleid en ‘mijn’ idee. De gemeente heeft ondervonden dat als mensen mee mogen denken over het beleid, zij ook gemotiveerd zijn om de gestelde doelen te halen en daaraan een bijdrage te leveren.
2. Het krijgt zijn vertaling in de manier waarop wij uitvoering geven aan ons beleid. Indien burgers meer (zorg)taken gaan verrichten, verdienen ze ook meer verantwoordelijkheden en - tot bepaalde hoogte - bevoegdheden. Ambtenaren en publieke professionals (bijvoorbeeld van welzijnsinstellingen) worden geacht op te gaan in deze netwerken met burgers. En hierbij meer ‘los te laten’ en ondersteunende werkzaamheden te verrichten.
3. Het krijgt zijn vertaling in de manier waarop wij om willen gaan met mensen: het oordeel en het handelen van de mens zelf is leidend voor de oplossing. Dit betekent dat niet de professionals bepalen wat goed voor iemand is. Dat bepaalt iemand in eerste instantie zelf. Ook dit komt voort uit BIG MOVE.

Visie Peelregio

Het regionale Wmo-beleidskader hebben wij ‘slechts’ als bijlage bij dit plan opgenomen, omdat de gemeente van mening is dat het accent van ons beleid, lokaal, dichtbij de mensen ligt. In het beleidskader staat een regionale visie opgenomen, die dient als leidraad voor de uitvoering van de Wmo. Deze visie sluit één op één aan bij onze lokale visie. *‘Inwoners functioneren zo lang mogelijk in de eigen leef-omgeving door gebruik te maken van de eigen kracht en sociale netwerken. Collectieve dienstverlening of maatwerkvoorzieningen zijn indien noodzakelijk aanwezig en deze kenmerken zich door integraliteit en oplossingsgerichtheid’.*

2. Vrijwilligerswerk toekomstbestendig

Wat is er in Laarbeek aan de hand?

Nederland is een welvarend land met veel mogelijkheden, maar de klassieke verzorgingsstaat is onbetaalbaar geworden. Als we het verzorgingsniveau en het voorzieningenniveau van de laatste decennia in stand willen houden, dan zal er meer op basis van vrijwillige inzet moeten gebeuren en zal dit meer een vanzelfsprekendheid moeten worden. In Laarbeek zetten al veel mensen zich vrijwillig in. Dit geeft ons vertrouwen voor de toekomst.

Ook naar de toekomst toe, blijven er veel vrijwilligers nodig, terwijl veel mensen al een druk bestaan leiden. Mensen geven aan, vrijwilligerswerk soms als verplichtend te ervaren. Tegelijkertijd kunnen vrijwilligerswerk en mantelzorg een betekenisvolle invulling aan het leven geven. Deze betekenisvolle invulling wil de gemeente meer onder de aandacht brengen. Onderzoek heeft immers aangetoond dat ouderen die op vrijwillige basis participeren, minder pijn en depressieve gevoelens ervaren, hoger op zelfwaardering en het geloof in eigen kunnen scoren, meer nieuwe sociale contacten opdoen en hun eigen gezondheid positiever beoordelen. Maar dit geldt natuurlijk niet alleen voor ouderen. Ook voor jongeren kan vrijwilligerswerk interessant zijn, bijvoorbeeld om het CV te vullen en op die manier een betere positie op de arbeidsmarkt te veroveren. Als we mensen willen verleiden tot vrijwillige inzet, dan zal meer aangesloten moeten worden bij de behoeften van de vrijwilliger. De ene persoon zet zich vrijwillig in omdat hij het fijn vindt anderen te helpen, de ander voelt zich fijn bij vrijwilligerswerk omdat hij zich op een breder terrein wil ontwikkelen. Ondersteuning is maatwerk en waardering is de belangrijkste randvoorwaarde.

Wat willen wij bereiken?

- Dat meer mensen passend vrijwilligerswerk vinden.
- Dat vrijwillige inzet weer meer als vanzelfsprekend wordt ervaren
- Dat meer kinderen en jongeren ervaring opdoen met vrijwilligerswerk.
- Dat de ondersteuning (en waardering) van vrijwilligers aansluit bij datgene

wat de vrijwilliger motiveert.

- Dat het imago van het vrijwilligerswerk wordt verbeterd.

Hoe gaan wij dit meten?

- We brengen via de gezondheidsmonitors van de GGD in kaart hoeveel jongeren, volwassenen en ouderen vrijwilligerswerk verrichten. Aan de mensen die geen vrijwilligerswerk doen, vragen we naar de reden.
- We meten het gebruik en de behoefte aan ondersteuning bij vrijwilligerswerk.
- We meten hoeveel ouderen wel eens gebruik maken van hulp in en om het huis van een vrijwilliger via een vrijwilligersorganisatie.
- We meten hoeveel 'matches' via Laarbeek voor elkaar tot stand komen.
- We evalueren (beoogde) initiatieven om vrijwilligerswerk in het (basis)onderwijs een plek te geven.

Hoe gaan wij dit bereiken?

- Onder regie van de gemeente, is een werkgroep in Laarbeek actief die bezig is met de ontwikkeling van een website, 'Laarbeek voor elkaar'. Daarin wordt ook de vacaturebank voor vrijwilligers opgenomen.
- In de Mooi Laarbeek Krant wordt een vaste rubriek opgenomen 'Laarbeek voor Elkaar' waarin het vrijwilligerswerk structureel onder de aandacht wordt gebracht.
- Als proef zal er een vrijwilligersmarkt georganiseerd worden, waarin organisaties zich kunnen presenteren en vraag en aanbod bij elkaar gebracht kunnen worden: 'speed daten voor vrijwilligers'.
- Er zijn diverse mogelijkheden om vrijwilligers te ondersteunen en waarderen. Een ondersteuningspakket kan onder andere bestaan uit het faciliteren van middelen, het verstrekken van een attentie maar ook uit het geven van een korting op de huur. Wij gaan onderzoeken of een korting op de maandelijkse huur, in ruil voor vrijwillige inzet in de directe leefomgeving, deel kan uitmaken van dit ondersteuningspakket.

- Vierbinden gaat de opstart van vrijwilligersinitiatieven faciliteren, zodat het makkelijk wordt een initiatief of project te starten. Daarbij zal bekeken worden op welke manier de gemeente kan ondersteunen (kopiëren, vergaderruimte bieden, startbudget, scholing aanbieden en waardering).
- Vierbinden laat jongeren (12-18 jaar) kennismaken met vrijwilligerswerk.
- Wij gaan in gesprek met het basisonderwijs om te kijken of vrijwilligerswerk ook een plek kan krijgen in of rondom het basisonderwijs.
- De gemeente wil de subsidies van het verenigingsleven handhaven. Mogelijk worden er aanvullende voorwaarden gesteld.
- Vrijwilligers en mantelzorgers worden jaarlijks op een originele manier (die aansluit bij hun motivatie) in het zonnetje gezet.

Wat zou ik zelf kunnen doen?

Check regelmatig www.laarbeekvoorelkaar.nl en kijk of u iets voor iemand kan betekenen

Zo simpel kan het zijn

3. Bouwen aan sociale netwerken

Wat is er in Laarbeek aan de hand?

Je goed voelen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de mensen om je heen. Denk hierbij aan familie, vrienden, burens, collega's en mensen met wie je je hobby kunt uitoefenen. Mensen met wie je lief en leed kunt delen en op wie je een beroep kunt doen als het even iets minder goed gaat. Fijne contacten, maken dat je je ook fijn voelt. Helaas heeft niet iedereen een sociaal netwerk, waarop hij terug kan vallen. Dit kan komen doordat mensen weggevallen zijn of doordat mensen het nu eenmaal moeilijk vinden om contact te leggen. Soms is het ver-voer het probleem. Al met al is dit lastig, juist in een tijd waarin de overheid vraagt om eerst in de eigen omgeving naar een oplossing te zoeken. De gemeente wil deze mensen niet aan hun lot overlaten, maar helpen een sociaal netwerk op te bouwen. Dit kan op allerlei manieren.

Wat willen wij bereiken?

- Dat meer mensen zich thuis voelen in hun buurt.
- Dat meer mensen elkaar helpen
- Dat kwetsbare mensen geholpen bij het bouwen aan hun netwerk.
- Dat er voldoende ontmoetingsplekken in de buurt zijn.
- Dat minder mensen het gevoel hebben er alleen voor te staan.
- Dat het gebruik van de dorpshuizen toeneemt.

Hoe gaan wij dit meten?

- Via de volwassenenmonitor van de GGD meten we diverse facetten van sociale cohesie: neemt het gevoel van verbondenheid met elkaar in de buurt toe? In welke mate helpen mensen elkaar? Is de groep mensen die zich inzet voor de buurt toegenomen?
- We meten de trend in het percentage eenzame mensen en kijken specifiek hoe groot de groep mensen is die niemand heeft om op terug te vallen. Neemt de groep mensen die voldoende steun van andere mensen ervaart toe?
- De ervaringen met de proef van de Eigen Kracht-conferentie worden geëvalu-

eerd.

- De opbrengst van de netwerkdag voor buurtverenigingen en dorpsraden wordt in beeld gebracht.
- Wij meten hoeveel mensen gebruik maken van het activerend huisbezoek.
- Wij meten hoeveel mensen gebruik maken van de buurtbus.

Hoe gaan wij dit bereiken?

- Onder regie van de gemeente, is een werkgroep in Laarbeek actief die bezig is met de ontwikkeling van een website, 'Laarbeek voor elkaar', die als hulpmid-del kan dienen om te ruilen. De gemeente gaat onderzoeken op welke manier het ruilen van diensten en goederen meer kan worden gestimuleerd en brengt daarvoor de noodzakelijke partijen bij elkaar.
- Het activerend huisbezoek wordt gecontinueerd en naar behoefte breder in-gezet.
- Wat aandacht krijgt groeit. In de Mooi Laarbeek Krant wordt een vaste rubriek opgenomen 'Laarbeek voor Elkaar' waarin wij goede voorbeelden van mensen die elkaar helpen uitlichten. (zie ook hoofdstuk 3)
- **Buurtverenigingen en dorpsraden organiseren leuke activiteiten voor en in de buurt.** Zij weten vaak welke mensen nieuw in de wijk zijn en met welke mensen het iets minder goed gaat ('oog- en oorfunctie'). Wij willen kijken hoe deze organisaties ondersteund kunnen worden om nog meer actie en contact in de buurt te krijgen. Er wordt gestart met een netwerkdag voor buurtver-enigingen, waarin buurtverenigingen hun best geslaagde activiteit kunnen presenteren. Tijdens de werksessies zijn ook veel leuke ideeën genoemd die in een menukaart kunnen worden aangeboden (zorgbordjes, belcirkels, visite-ploeg, vervoerspoole, etc). Wij hopen dat andere buurtverenigingen daardoor op ideeën worden gebracht. Dit wordt gekoppeld aan een buurt- of straatvou-cher.
- In Laarbeek is een buurtbus, die nog beter benut kan worden om mensen met elkaar in contact te brengen.

*En een ding willen ze allemaal
zoek oplossingen 't liefst lokaal.
Geen ellenlang moeilijk gezeur
maar hulp gewoon thuis naast de
deur.*

*Omdat wie over burens waakt
alles nog veel persoonlijker maakt
al is 't leven nog zo druk.
In 't kleine zit vaak 't geluk.*

Bert Kuipers

- Sommige gebeurtenissen in het dagelijks leven zijn zo overweldigend, ingewikkeld of onoverzichtelijk dat hulp wenselijk is. Voor deze mensen gaan we bij wijze van proef starten met een Eigen Kracht-conferentie. Uiteraard alleen als mensen dit zelf ook willen. Een Eigen-Kracht conferentie is een bijeenkomst, waarin je samen met familie, buurtgenoten en bekenden een plan voor de toekomst maakt. Dit proces wordt begeleid door een professional.
- Nieuwe kleinschalige (particuliere) initiatieven in de buurt of de wijk worden ondersteund.
- Initiatieven van zelfhulp, ervaringsdeskundigheid en lotgenotencontact (zoals 'leven met familieleden met een verslaving', 'omgaan met de gevolgen van een echtscheiding', 'verder met je leven na ontslag of burn-out ...') worden ondersteund en gestimuleerd.
- De gemeente ondersteunt diverse 'maatjesinitiatieven', maar zal meer gaan inzetten op samenwerking tussen deze initiatieven.

Wat zou ik zelf kunnen doen?

Drink eens een kop koffie samen met iemand naar wie u nieuwsgierig bent...

Zo simpel kan het zijn

4. Informatie en ondersteuning dichtbij

Wat is er in Laarbeek aan de hand?

Er is heel veel zorghulp beschikbaar in Laarbeek. Maar de informatie over deze zorg is versnipperd. Elke instantie heeft een eigen website en een eigen loket waar(op) per deelgebied informatie wordt verstrekt en antwoord gegeven op vragen. De burger heeft op de eerste plaats vaak geen idee bij welke organisatie hij moet aankloppen met zijn vraag. Daar loopt de zoektocht naar informatie dus al spaak. De beschikbare informatie is georganiseerd rondom het aanbod van zorg, niet rond de vraag naar zorg. Er is in de communicatie tot heden onvoldoende geredeneerd vanuit de invalshoek van de burger. En naarmate een burger minder zelfstandig in het leven kan staan, wordt de behoefte aan overzicht en duidelijkheid nog groter.

Daar komt nog bij dat de regels (te) snel veranderen. Burgers krijgen hierdoor niet de tijd om te wennen aan nieuwe systemen, waardoor ze onzeker worden. 'Kan ik volgend jaar nog wel huishoudelijke hulp krijgen? En zo ja, kan ik dat nog betalen?'

Ook het centraliseren van de Wmo-consulenten vanuit de zes peelmunicipaliteiten in Helmond (Peel 6.1) baart de mensen zorgen. Men is bang een nummer te worden zonder persoonlijke aandacht. De hulp dient dichtbij de burger te worden georganiseerd.

Wat willen wij bereiken?

- Dat mensen in Laarbeek weten waar zij terecht kunnen met hun vragen op het gebied van zorg en ondersteuning
- Dat iedereen zijn vraag lokaal kan stellen, ook als het gaat om arbeidsparticipatie.
- Dat kwetsbare mensen ondersteund worden bij het formuleren van hun vraag
- Dat mensen hun verhaal maar één keer hoeven te vertellen en dat hun vraag in samenhang wordt opgepakt.

- Dat beschikbare informatie overzichtelijk wordt gepresenteerd.
- Dat de (telefonische) bereikbaarheid van de Wmo-consulenten goed is.
- Dat mensen weten waar zij een melding kunnen doen van een zorgwekkende situatie.
- Dat er een samenwerking ontstaat tussen het medische domein en het sociale domein.

Hoe gaan wij dit meten?

- Via de monitors van de GGD blijven we volgen hoeveel mensen weten waar ze terecht kunnen voor hun vragen over opgroei- en opvoedondersteuning, ondersteuning bij gezondheidsproblemen en Wmo-voorzieningen (specifiek ook mantelzorgondersteuning).
- De klanttevredenheid ten aanzien van de bereikbaarheid van en bejegening door medewerkers van Peel 6.1 wordt structureel in de gaten gehouden en bijgestuurd.
- We meten de resultaten van de pilot Zorg Dichtbij (kwalitatief en kwantitatief). In het kader van de pilot worden in elk geval twee gespreksrondes gehouden met cliënten en hun mantelzorgers over hun ervaringen en behoeften in de zorg. We onderzoeken de mogelijkheden om in deze beleidsperiode een dergelijke gespreksronde te herhalen en de vorderingen op dit terrein daarmee te volgen.

Hoe gaan wij dit bereiken?

- De gemeente gaat het voortouw nemen om een centrale website in te stellen waarbij de volle breedte van het zorgaanbod overzichtelijk wordt aangeboden. Deze website wordt vraaggericht ingevuld. Guido Helmond dient hierbij als voorbeeld.
- Het sociale wijkteam (pilot Zorg Dichtbij) zal in Aarle-Rixtel samen met het Centrum Jeugd en Gezin de lokale toegang tot zorg en (mantelzorg)ondersteuning vormen en is direct benaderbaar voor inwoners. Het wijkteam pakt

*Een groot probleem; meteen onthand:
wie weet de weg in 't ambtelijk land.
Je zoekt wanhopig op internet
van 't een naar 't andere loket.
Van huisarts naar de ambtenaar
of rent gewoon van hot naar haar.
Wie brengt de hulpzoekende op tijd
een heel klein stukje helderheid.*

Bert Kuipers

de vraag in samenhang op (met aandacht voor de mantelzorger) en schakelt tussen beroepskrachten en het informele netwerk. Voor vragen die de lokale expertise overstijgen, is een expertpoule beschikbaar.

- Het wijkteam werkt volgens het gedachtengoed van BIG MOVE.
- Wij starten een informatie-offensief om de functie van het wijkteam onder de aandacht te brengen. ('Wie zijn ze, wat doen ze')
- Ook de andere kernen krijgen (op basis van de ervaringen in Aarle-Rixtel) in de loop van 2015 een wijkteam.

Wat zou ik zelf kunnen doen?

Vertel uw burens over de komst van het wijkteam.

Zo simpel kan het zijn

5. Zingeving als medicijn

Wat is er in Laarbeek aan de hand?

Steeds meer mensen raken de aansluiting met de samenleving kwijt. Door alleenstaande ouderdom, uitzichtloze werkloosheid, burn-out, depressie (bijvoorbeeld ten gevolge van rouwverwerking of post-traumatische stress), een zintuiglijke, lichamelijke of geestelijke beperking, een verslaving. De kans op een neerwaartse spiraal in het leven is dan groot. Je krijgt het gevoel overbodig te zijn en er alleen voor te staan in een jachtige samenleving die in alle richtingen doorraast. Bijna iedereen wordt in zijn leven vroeg of laat geconfronteerd met gebeurtenissen die één van bovenstaande problemen kunnen uitlokken. Of iemand daadwerkelijk hiervan slachtoffer wordt is van veel factoren afhankelijk. Zo kiezen sommige burgers er bewust voor om in de luwte van de samenleving te leven. Voor hen is eenzaamheid dus helemaal geen thema. Het is daarom erg lastig om de nargheid (vroegtijdig) op te sporen en te signaleren. Te meer daar mensen hun probleem niet snel toegeven, erkennen of willen delen.

Uiteraard spelen de nulde, eerste- en tweedelijnszorg een belangrijke rol in de aanpak van de bovengenoemde problemen. In de Big Move-aanpak (zie hoofdstuk 1) is bij preventie en herstel, een even belangrijke rol weggelegd voor zingeving aan het leven. Welke activiteit maakt dat je weer zin hebt om 's morgens op te staan? Wie laat je schateren van plezier? Met wie ervaar je echte verbinding? Wanneer gaan je ogen stralen? Wat bezorgt jou een dosis energie? Wat leidt je af van je zorgen en je vraagtekens?

Door tijd te steken in een passie voorkom je verveling maar ook voor een groot deel, eenzaamheid. Wie met veel andere mensen een goed contact heeft, loopt minder kans op ernstige eenzaamheid en verzuring. Voor mensen in de put kan een klein waakvlammetje al een hele belangrijke betekenis hebben in de klim naar boven. Want 'alles is veel voor wie niet veel verwacht' (J.C. Bloem).

De boodschap is duidelijk: soms is het ene probleem de oplossing van het andere probleem. Mensen die vrijwilligerswerk doen zijn over het algemeen minder een-

zaam. Zij voelen zich nuttig, doen anderen er vaak een plezier mee en vergroten zo hun kring van vrienden en kennissen. Het gevoel van eigenwaarde groeit. En gelijktijdig wordt de toenemende behoefte aan vrijwilligers in de samenleving ingevuld. De ene hand wast de andere.

Wat willen wij bereiken?

- Dat meer mensen hun passie, kennis en ervaring in gaan zetten voor de samenleving.
- Dat het activiteitenaanbod voor ouderen in de zomerperiode gehandhaafd blijft.
- Dat mensen ervaren dat zorgen voor elkaar niet 'slechts' een opdracht is, maar iets toevoegt.

Hoe gaan wij dit meten?

- Wij brengen de opbrengst van 'het werkcafé' en het project 'De tafel van één' laagdrempelig in beeld.
- Wij meten de deelname aan de activiteitenweek voor ouderen in de zomerperiode.
- Wij meten de positieve gezondheid (met daarin ook zingeving, levenslust, geluk beleven, etc.). Dit instrument is nog in ontwikkeling.

Hoe gaan wij dit bereiken?

- Het onder de aandacht brengen van BIG MOVE onder alle betrokkenen bij de Wmo.
- Voor mensen die niet actief deelnemen aan het arbeidsproces starten wij een 'werkcafé'. Dit werkcafé dient enerzijds als ontmoetingsplek, maar anderzijds wordt ook gekeken welke behoeften deze groep heeft, hoe talenten benut kunnen worden en hoe daar op ingestoken kan worden. Denk hierbij aan informatiebehoefte, ervaringsuitwisseling, begeleiding naar werk (baancoach) of inzet als vrijwilliger.

- De gemeente brengt organisaties die een rol kunnen spelen in het activiteiten aanbod voor ouderen tijdens de zomerperiode, samen. De vier Kbo's zijn daarin belangrijk. Gevraagd zal worden om een activiteiten aanbod voor de zomerperiode te ontwikkelen en op elkaar af te stemmen. Als proef zal er een activiteitenweek voor ouderen georganiseerd worden, die als doel heeft ouderen een leuke week te bezorgen: Hiep Hoi voor Ouderen.
- Start van project 'De tafel van één'. Dit project heeft tot doel vrouwen bewust maken van het belang van economische zelfstandigheid. Veel vrouwen willen wel (weer) aan de slag met een opleiding of een baan, maar weten niet goed waar te beginnen. "Wie zit er nu op mij te wachten", is een veelgehoord geluid. Bij deelname aan De tafel van één ontdekken vrouwen dat er meer kan dan ze zelf verwachten. Om deze vrouwen een duwtje in de rug te geven, nodigen wij ze uit om deel te nemen aan tafelgesprekken in de buurt. De insteek is positief en actief: je bespreekt waar je trots op bent, waar je goed in bent en hoe je dat kan aanwenden om een volgende stap te zetten.

Wat zou ik zelf kunnen doen?

Onthoud: 'Iedereen is ergens goed in'

Zo simpel kan het zijn

6. Gezonde basis

Wat is er in Laarbeek aan de hand?

In Laarbeek wordt de laatste jaren gebouwd aan een gezonde gemeenschap onder de noemer 'Samen Gezond'. Een gezonde leefstijl staat aan de basis van een goede gezondheid. Voeding en voldoende bewegen zijn daarin belangrijke elementen. Het aantal volwassen mensen met overgewicht neemt nog steeds toe en de jeugd in Laarbeek begint wel later met drinken, maar drinkt nog steeds veel. Gezonde keuzes worden voor een deel bepaald door de omgeving. Worden mensen voldoende verleid om gezond te leven of worden ze juist verleid tot ongezonde keuzes. Als het om kinderen gaat, dan is de (school)omgeving en thuissituatie erg belangrijk. Er zijn veel organisaties op allerlei manieren bezig met gezondheid en leefstijl. Door betere samenwerking tussen partijen onderling zouden we nog meer kunnen bereiken. Belangrijk is dat mensen zich bewust zijn dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen gezondheid. Het gaat bij gezondheid niet alleen om de afwezigheid van ziekte. Het gaat erom of je je goed voelt en hoe je zelf je gezondheid ervaart. Mensen die goed in staat zijn zich aan te passen aan hun beperking of ziekte, kunnen zich heel gezond voelen. Mee kunnen doen, sociale contacten en elkaar ontmoeten op evenementen bepalen in grote mate de beleving van gezondheid.

Wat willen wij bereiken?

- Dat meer mensen zich gezond voelen
- Dat meer mensen voldoende bewegen en gezond eten
- Dat er voldoende laagdrempelige en betaalbare beweegmogelijkheden zijn
- Dat Laarbeek een gezonde omgeving heeft die uitnodigt tot gezond gedrag
- Dat jongeren verantwoord met alcohol omgaan

Hoe gaan wij dit meten?

- Via de monitors van de GGD meten we bij de diverse leeftijdsgroepen de trend in de ervaren gezondheid van mensen, overgewicht, sport- en beweeggedrag en alcoholgebruik.

- De jeugdmonitor 0-11 jaar levert inzicht op over de (verandering in) attitude van ouders ten aanzien van het alcoholgebruik van hun kind en de invloed die zij daar als ouders op denken te hebben.
- De leefstijl van jongeren wordt door de GGD vanaf 2015 (mede) in kaart gebracht via een vragenlijst die op school wordt ingevuld, gekoppeld aan een advies op maat (EMOVO).
- Een mogelijke Gezondheidsrace voor jeugd wordt laagdrempelig geëvalueerd. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de kennis en ervaringen bij de evaluatie van de volwassen versie.

Hoe gaan wij dit bereiken?

- Onder regie van de buurtsportcoach wordt een netwerk gevormd, bestaande uit verenigingen, organisaties, onderwijs, zorg- en sportaanbieders. Dit netwerk zet zich in voor een Gezond Laarbeek met een laagdrempelig sport- en beweegaanbod. In het verlengde hiervan organiseert de gemeente een netwerkbijeenkomst: 'Wie ben jij en wat doe jij?' en wordt onderzocht of er bij de sportverenigingen draagvlak is voor het project 'Sjors Sportief'. Bekeken wordt ook op welke plek de uitvoerend buurtsportcoaches het best kunnen worden ingezet.
- De gemeente streeft ernaar de subsidie voor sport en bewegen voor jeugd en ouderen te handhaven. Mogelijk worden er aanvullende voorwaarden gesteld.
- **We gaan onderzoeken of het opzetten van een Gezondheidsrace voor de Laarbeekse jeugd haalbaar is. In de Gezondheidsrace strijden vier teams om de titel 'fitste kern van Laarbeek'. De Gezondheidsrace kreeg landelijke aandacht door de originele aanpak, voor en door inwoners zelf. We gaan in overleg met scholen, (sport)verenigingen en jeugdgemeenteraad op zoek naar ideeën en mogelijkheden.**
- Wij gaan in gesprek met partners die een plek innemen in de omgeving van kinderen en maken een plan om de omgeving van kinderen positief te beïnvloeden. Een gezonde school, themaweek, alsmede de campagne 'Gezond

hoeft niet duur te zijn' behoren tot de mogelijkheden. Dit sluit aan bij de vorige actielijn.

- Om een gezonde houding te bevorderen zetten we succesvolle evenementen zoals de Dorpsfeesten in Aarle-Rixtel of Wish Outdoor in. Het doel is om mensen bewust te maken van hun eigen verantwoordelijkheid voor gezondheid. De Gezondheidsrace zou hiervoor (mede) ingezet kunnen worden.
- Het stimuleren van een gezond eetpatroon, onder andere door gezond aanbod in sportkantines als subsidievoorwaarde te stellen.
- Onderzoeken of misvormde groenten en/of een overschot aan fruit beschikbaar kan worden gesteld aan scholen of via de voedselbank.
- De positieve kant van niet of minder drinken onder de aandacht brengen. 'Alcoholvrij is ook cool'. Getracht wordt Bavaria hierbij te betrekken.
- De gemeente gaat ouders betrekken bij de aanpak van alcoholmatiging. Een eerste actie is het organiseren van de activiteit 'Uit met Ouders'.

Wat zou ik zelf kunnen doen?

Neem de trap in plaats van de lift en eet twee stuks fruit per dag.

Zo simpel kan het zijn

7. Zorg voor onze jeugd

Wat is er aan de hand in Laarbeek?

Zorg voor onze jeugd is een belangrijk thema voor de gemeente. De gemeente wordt immers verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Daarom krijgt dit thema extra aandacht in dit beleidsplan. Als het om zorg voor onze jeugd gaat, dan zijn er in Laarbeek al veel goede stappen gezet de laatste jaren.

Een veilige thuissituatie met voldoende aandacht blijft voor kinderen fundamenteel. De dagelijkse zorg voor jeugd is primair de verantwoordelijkheid van ouders of verzorgers. Ouders geven zelf invulling aan hun gezinsleven. Veruit de meeste ouders en verzorgers lukt het prima om de ouderrol in te vullen. Sommige gezinnen zitten echter flink in de knoei en komen daar op eigen kracht niet meer uit. Het signaleren en zorgen voor kinderen in de knel, blijft het belangrijkste speerpunt binnen het gemeentelijke beleid. Ook jongvolwassenen mogen niet tussen wal en schip vallen.

De laatste decennia is er veel veranderd in de opvoeding van kinderen: in veel gezinnen werken beide ouders, het aantal gescheiden ouders is fors toegenomen, kinderen hebben ontzettend veel mogelijkheden om hun vrije tijd in te vullen en het digitaal vermaak is oneindig. Dit heeft zowel positieve effecten als negatieve gevolgen. Veel mensen maken zich zorgen over de sociale en lichamelijke ontwikkeling van kinderen. De samenleving lijkt steeds drukker te worden. Er worden steeds meer eisen gesteld aan ouders en kinderen. Daarmee wordt de norm van 'wat is normaal' steeds verschoven. Niet alle ouders en kinderen zijn daar voldoende tegen opgewassen. Volwassenen en kinderen dreigen sneller buiten de boot te vallen. Afwijkend gedrag wordt steeds sneller als problematisch ervaren.

Laarbeekse zorgstructuur

De gemeente heeft de laatste jaren veel geïnvesteerd in een goede zorgstructuur voor jeugd. Belangrijk in deze structuur zijn de plaatsen waar kinderen veel komen, de zogenaamde 'vindplaatsen'. Dit zijn bijvoorbeeld kinderdagverblijven,

scholen en de consultatiebureaus, maar ook de verloskundige hoort hierbij. Het is van belang dat de mensen die daar werken weten wat zij met signalen kunnen doen en dat er afspraken zijn gemaakt over vervolgstappen. Elke vindplaats heeft één persoon die als aanspreekpunt dient en verantwoordelijk is voor het bespreken en doorgeven van signalen. Vrijwel elke vindplaats heeft ook een vast overlegmoment waarin signalen gedeeld kunnen worden. Daarvoor is het nodig dat er binnen een team vertrouwen bestaat, om ook onderbuik gevoelens met elkaar te kunnen delen en te bespreken. Aan al deze vindplaatsen zijn zogenaamde opvoedondersteuners gekoppeld. Deze opvoedondersteuner vormt de schakel tussen de vindplaats, ouders en hulpverlening. In eerste instantie wordt de oplossing dichtbij gezocht, met de ouders vanuit de vindplaats. Veel situaties en casussen kunnen met de ondersteuning van opvoedondersteuners opgepakt worden. Het geheel van mensen en afspraken dat binnen een vindplaats bezig is met kinderen waarover zorgen bestaan, wordt de interne zorgstructuur genoemd.

Echter zijn er ook situaties waarbij meer expertise nodig is of waarbij het belangrijk is om de situatie met andere partners te bespreken. Deze casussen kunnen door de opvoedondersteuner of andere betrokkenen ingebracht worden in het Gebiedsteam Jeugd. Bij de bespreking in het Gebiedsteam Jeugd is het uitgangspunt dat ouders op de hoogte zijn van de bespreking. Het Gebiedsteam Jeugd bestaat uit verschillende samenwerkingspartners. Het is mogelijk om tijdens dit overleg een professional uit te nodigen die nauw betrokken is bij het kind of het gezin, of een professional met een specifieke expertise. Deze professionals heten Jeugd en Gezinswerkers (J&G-er). In het Gebiedsteam Jeugd wordt er vanuit verschillende expertises naar een casus gekeken en wordt er per casus bekeken welke hulp wenselijk is. In het Gebiedsteam Jeugd kan besloten worden dat de inzet van een J&G-er nodig is, omdat de problemen te complex zijn voor de inzet van een opvoedondersteuner. De Jeugd en Gezinswerkers (J&G-er) zijn de jeugdhulpprofessionals in het gezin. Zij zijn de vertaling van het uitgangspunt "1 gezin, 1 plan, 1 regisseur". Zij verlenen op basis van een gezinsplan zelf zoveel mogelijk

*En 't thema waar ik hier mee stoei
luidt hier: Gezinnen in de knoei
meteen werd er al in beland:
hoe komt die knoei, precies tot stand?
Door ziekte, WW, financieel
och, oorzaken zijn er zoveel
en men weet vaak niet – en da is balen –
waar men precies die hulp kan halen
of – om 't nou op scherp te zetten –
bureaucratie aan 10 loketten
en door 't verkeerde loket te nemen
komen ze soms in de problemen
dus onmacht, hevig en intens,
die nekt heel vaak de knoeiende mens.*

Bert Kuipers

hulp en indien gespecialiseerde hulp nodig is, vliegen zij deze in. De specialisten nemen het werk niet over, maar springen bij, zoveel mogelijk in de gezinssituatie (bij de mensen thuis). Het gezin blijft samen met de J&G-er de regie houden over het gezinsplan.

De coördinator van het Centrum Jeugd en Gezin speelt een belangrijke rol in de zorgstructuur voor jeugd. Zij coördineert de samenwerking, signaleert knelpunten in de samenwerking en is ook aanspreekpunt voor professionals en ouders die niet weten bij wie zij terecht kunnen. Op dit moment wordt er aandacht besteed aan de doorgaande lijn. Dit betekent dat er geen 'knip' ontstaat als kinderen van vindplaats wisselen en bijvoorbeeld van de peuterspeelzaal naar het basisonderwijs gaan of van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Partijen binnen het CJG maken daar nu afspraken over, hoe zij deze doorgaande lijn kunnen borgen. Een ander aandachtspunt is de samenwerking met het verenigingsleven.

Het CJG werkt zoveel als mogelijk vanuit de opvatting: één gezin, één plan. Daarin wordt nadrukkelijk gekeken naar wat ouders en kinderen zelf kunnen oplossen. De eigen omgeving is daarbij van groot belang. Samenwerking met de mensen uit de wijk, de vrijwilligers en andere ouders is binnen het CJG dan ook net zo belangrijk als de samenwerking tussen de professionals. Ook zal er meer genormaliseerd moeten worden: bepaalde problemen horen er nu eenmaal bij. We moeten voorkomen dat kinderen onnodig een etiket krijgen opgeplakt. Door deze uitgangspunten als leidraad te nemen, kunnen de gezinnen die echt langdurige ondersteuning nodig hebben, dit ook krijgen. Al deze partijen maken deel uit van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Het CJG is dus geen gebouw, maar een netwerk van organisaties die allemaal het beste met onze kinderen voor hebben.

Wat willen wij bereiken?

- Dat afwijkend gedrag minder snel problematisch wordt genoemd.
- Dat alle jongeren hun talenten benutten.
- Dat ons lokale netwerk van professionals en vrijwilligers voldoende is toegerust om kinderen in de knel snel te signaleren.
- Dat de toegankelijkheid van het advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling verbetert.
- Dat er als het nodig is een snelle toeleiding naar jeugdzorg plaatsvindt.

Hoe gaan wij dit meten?

- Via inzicht in trendcijfers over het aantal nieuwe kinderen in de jeugdzorg en het aantal meldingen over kindermishandeling.
- De jeugdmonitor 0-11 jaar biedt inzicht in de mate waarin jonge ouders terecht kunnen bij mensen in hun omgeving voor opvoedvragen/advies en de behoefte aan informele en professionele ondersteuning.
- Wij meten het gebruik van het Centrum Jeugd en Gezin.
- Wij evalueren de thema-avonden.
- Wij evalueren de pilot 'Zorg dichtbij de Raagten' kwalitatief en kwantitatief.

Hoe gaan wij dit doen?

- Start van de Pilot: 'Zorg dichtbij de Raagten'. De pilot moet eraan bijdragen dat interne zorgstructuur beter gaat samenwerken met professionals en vrijwilligers die buiten de school iets voor deze kinderen of hun ouders kunnen betekenen. Dit zijn zowel professionals die actief zijn in de jeugdzorg, maar ook vrijwilligers uit de buurt.
- De gemeente gaat in gesprek met het verenigingsleven en belangrijke sleutelfiguren in de wijk over het thema 'Zorg voor onze Jeugd'.
- Vrijwilligers en verenigingen informeren over de mogelijkheden die er zijn als zij een 'niet pluis' situatie tegen komen.
- Jaarlijks organiseert het Centrum Jeugd en Gezin één à twee thema-avonden voor ouders en opvoeders. Aan ouders en opvoeders wordt gevraagd een thema voor deze avonden aan te reiken.
- In gesprek met basisonderwijs en buitenschoolse opvang om te kijken of vrijwilligerswerk ook een plek kan krijgen rondom basisonderwijs.
- Kinderen worden uitgedaagd in beeld te brengen (bijv. middels spreuken à la Loesje of via een tentoonstelling) waar zij blij van worden en waar zij minder blij van worden. Doel hiervan is om een discussie te starten over verwachtingen richting kinderen en opvoeders.

Wat zou ik zelf kunnen doen?

Blijf niet lopen met zorgen over een kind....

Zo simpel kan het zijn

8. Langer meedoen

Wat is er aan de hand in Laarbeek?

Het is belangrijk dat iedereen mee kan doen in Laarbeek - ongeacht achtergrond, opleiding, beperking of leeftijd - en dat mensen elkaar accepteren zoals zij zijn. De gemeente wil minder in doelgroepen of leeftijdscategorieën denken. Met het denken in doelgroepen doen we mensen te kort. De gemeente ziet juist meerwaarde in het samenbrengen en samenleven van verschillende groepen. Daarbij is het wel nodig dat de samenleving erop voorbereid is dat er meer mensen met dementie, een verstandelijke of lichamelijk beperking in de wijk wonen en dat mensen weten hoe daarmee om te gaan.

Langer meedoen is mogelijk als aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan. Denk hierbij aan een comfortabele plek om te wonen, passend werk, voldoende mogelijkheden om te ontspannen en de nodige zorg en ondersteuning in de buurt. Dit vraagt iets van de gemeente, maar ook van andere partijen. De gemeente kan dit niet alleen. Toegang en toegankelijkheid zijn belangrijke begrippen. En dan gaat het niet alleen over de fysieke toegankelijkheid (kan iemand zonder veel gedoe het gebouw in en ook weer uit), maar ook over financiële en sociale toegankelijkheid. We merken dat het aantal mensen met financiële problemen toeneemt. Laarbeek kent een groot aantal voorzieningen voor mensen met een lager inkomen. Maar deze zijn blijkbaar niet bij iedereen bekend.

Wat willen wij bereiken?

- Dat mensen langer zelfstandig thuis kunnen wonen.
- Dat (gesubsidieerde) activiteiten toegankelijk zijn voor iedereen.
- Dat meer mensen zich comfortabel voelen in de eigen woning.
- Dat de bekendheid en betekenis van het leven met een beperking (zoals dementie) wordt vergroot.
- Dat minimumvoorzieningen beter aansluiten bij de behoeften van de minima.
- Dat de bekendheid van voorzieningen voor mensen met een lager inkomen wordt vergroot.

Hoe gaan wij dit meten?

- De monitors van de GGD geven inzicht in het aantal mensen dat mantelzorg geeft en ontvangt en de groep mensen die ondersteuning krijgt van een vrijwilliger.
- We meten de mate waarin mensen, indien nodig, hulp in de omgeving beschikbaar hebben.
- Wij evalueren het aanbod aan dienstverlening aan huis (kwalitatief en kwantitatief).
- Wij meten hoeveel mensen gebruik maken van minimavoorzieningen.

Hoe gaan wij dit bereiken?

- Om de toegankelijkheid van activiteiten te verruimen, koppelen wij aan de subsidiering van verenigingen een aantal voorwaarden. Het is van belang dat elke vereniging minimaal één keer per jaar een kennismaking of open dag organiseert en dat (een deel van de) activiteiten ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Daarnaast trachten we te bereiken dat elke vereniging een aantal abonnementen of lidmaatschappen beschikbaar stelt voor mensen die het niet kunnen betalen: de clubbank.
- Er zijn veel voorzieningen voor mensen met een laag inkomen. Het aanbod is versnipperd en lijkt minder goed aan te sluiten bij de behoeften van de minima. Dit aanbod zal samen met de doelgroep tegen het licht gehouden worden en waar nodig bijgesteld worden. Het resultaat wordt op 1 A4-tje overzichtelijk (met pictogrammen) weergegeven. Sleutelfiguren in de wijk dienen bekend te zijn met dit overzicht.
- Het project 'Kruip in de huid van'...laat kinderen ervaren hoe het is om een beperking te hebben. De gemeente onderzoekt of het project 'Kruip in de huid van...' geïntegreerd kan worden in het lesprogramma van het onderwijs. Indien dit niet mogelijk is, dan wordt gezocht naar een andere manier van borging (via verenigingsleven of buitenschoolse opvang).
- De gemeente steunt het initiatief van een werkgroep om te komen tot een

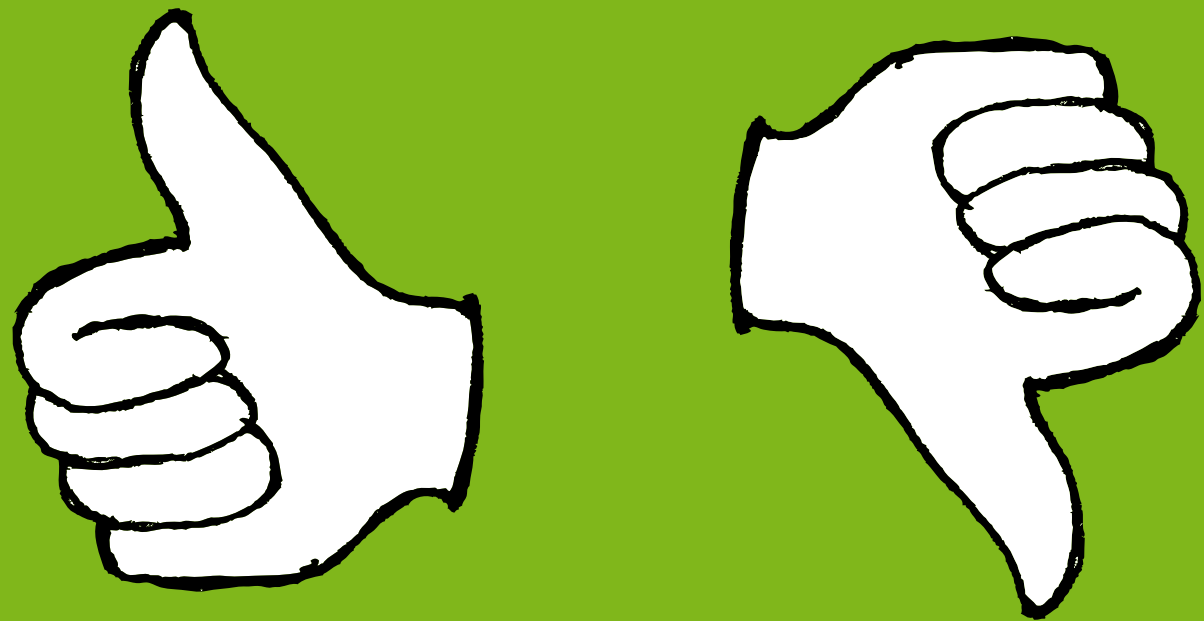
dementievriendelijke gemeente.

- Onderzoeken of een uitbreiding van het bestaande aanbod aan dienstverlening aan huis (strijk- of wasservice) voorziet in een behoefte.
- Per 1 november 2014 is het mogelijk om onder voorwaarden zonder vergunning een mantelzorgwoning in de achtertuin te hebben. De gemeente zal hierover actief voorlichten.
- De gemeente streeft naar woonbuurten met een representatieve afspiegeling van de samenleving. Tegelijkertijd staat zij open voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap, bijvoorbeeld voor/door ouderen of mensen met een verstandelijke beperking, mits er een concrete behoefte is en er aantoonbare verhuisbereidheid is.

Wat zou ik zelf kunnen doen?

Neem ook een keer een boodschap mee voor iemand uit de straat.

Zo simpel kan het zijn

9. Beleidsevaluatie

Lokaal gezondheidsbeleid: Samen Gezond

De afgelopen zes jaar is uitvoering gegeven aan het beleidsplan 'Samen Gezond in Laarbeek'. In deze beleidsnota zijn zes clusters met speerpunten benoemd en vertaald naar doelstellingen en resultaten. Deze thema's hebben allemaal een relatie met de gezondheid van de inwoners van onze gemeente. De beleidsnota is op twee niveaus geëvalueerd. Enerzijds is in samenwerking met de GGD bekeken welke gezondheidstrends (maatschappelijke effecten) zichtbaar zijn in Laarbeek en hoe zich dit verhoudt tot het beleid van de gemeente. Opvallende trends voor Laarbeek zijn:

1. Volwassenen voelen zich psychisch gezonder dan gemiddeld in de regio Zuid-Oost Brabant: 13% van de 19 t/m 64 jarigen in Laarbeek voelt zich ongezond tegenover 20% in de regio Zuidoost-Brabant. Ook hebben volwassenen uit Laarbeek minder vaak een matig tot hoog risico op angststoornissen of depressie lager dan in de regio. Er is geen duidelijke trend aangetoond op dit vlak.
2. Overgewicht kinderen: Het percentage kinderen met overgewicht is stabiel gebleven (7% van de 0-11 jarigen in 2013 en 8% van de 12 t/m 18 jarigen in 2011). Ook in de regio Zuidoost-Brabant is het voorkomen van overgewicht gelijk gebleven (9%). Kinderen (0-11 jaar) zijn sinds 2005 meer fruit en groente gaan eten.
3. Het percentage ouders van kinderen (0-11 jaar) met problemen rond de opvoeding is stabiel gebleven. Wel is sinds 2008 een duidelijke toename in het percentage ouders dat bij opvoedproblemen hulp of advies heeft gezocht bij familie, vrienden of kennissen. Dit percentage was tussen 2005 en 2008 gedaald.
4. Meer dan de helft van de volwassen bevolking in Laarbeek is te zwaar. Van de 19 t/m 64 jarigen heeft 49% overgewicht, van de 65-plussers 64%. Onder 65-plussers lijkt een toename in overgewicht te zijn ten opzichte van 2009 (57%), maar dit verschil is niet statistisch significant.

5. Meer dan de helft (56%) van de ouderen in Laarbeek heeft in de afgelopen 2 maanden de huisarts bezocht. In 2009 was dit nog 36%.
6. Het percentage jongeren (12 tot en met 18 jaar) dat alcohol drinkt daalt (52% in 2011 tegenover 63% in 2007) en de startleeftijd waarop jongeren beginnen met drinken stijgt. De groep 16-plussers drinkt nog steeds verontrustend veel. Er is ook een gunstige trend zichtbaar in de leeftijd waarop ouders van 0-11 jarigen vinden dat hun kind alcohol mag gaan drinken.
7. Volwassenen verrichten vaker vrijwilligerswerk dan gemiddeld in de regio Zuidoost-Brabant: 34% van de 19 t/m 64 jarigen in Laarbeek tegenover 28% van dezelfde leeftijdsgroep in Zuidoost-Brabant. Dit percentage lijkt ook licht te zijn toegenomen (34% in 2012 versus 30% in 2009), maar dit verschil is niet statistisch significant. Volwassenen nemen ook vaker actief deel aan het verenigingsleven.
8. In Laarbeek beoordelen de volwassenen (19 t/m 64 jaar) de leefbaarheid en sociale cohesie beter dan men in de regio Zuidoost-Brabant doet. Het aandeel dat de eigen buurt een onvoldoende geeft of ontevreden is in Laarbeek over de betrokkenheid in de buurt is kleiner. Daarentegen is het aantal volwassenen dat vindt dat de gemeente voldoende doet om bewoners bij veranderingen in de buurt te betrekken, kleiner dan in de regio (25% versus 31%). Er is tussen 2009 en 2012 geen significante verandering waargenomen op dit terrein.
9. Bijna één op de zes à zeven ouderen (65+) geeft mantelzorg. Dit percentage lijkt toegenomen ten opzichte van 2009 (10%), maar dit verschil is niet statistisch significant. Onder 19 t/m 64 jarigen is dit één op de acht. Het gebruik van mantelzorgondersteuning is in deze groep tussen 2009 en 2012 toegenomen van 0,3 tot 4%. Vooral onder ouderen bestaat behoefte aan meer informatie over ondersteuning bij mantelzorg maar ontbreekt de kennis waar deze informatie te vinden is (7%).
10. Van de ouderen (65+) is 10% (zeer) ernstig eenzaam. Dit lijkt een stijging ten

opzichte van 2009 (4%), maar het verschil is niet statistisch significant. Vergeleken met de regio Zuidoost-Brabant zijn de ouderen in Laarbeek vaker van het netwerktype ‘sociaal geïntegreerd’ (Wij kennen elkaar allemaal in de buurt en zorgen voor elkaar. Er komt altijd wel iemand kijken hoe het met me gaat) (45% versus 34%). Ouderen in Laarbeek doen ook vaker mee aan het verenigingsleven.

11. Vergeleken met de regio gebruiken de ouderen in Laarbeek meer Wmo-voorzieningen. Ook weten zij beter dan hun leeftijdsgenoten in de regio waar zij terecht kunnen voor vragen en informatie over deze voorzieningen (bekendheid).

Daarnaast is tijdens de evaluatiebijeenkomst op 2 september 2014 aan de ruim 100 aanwezigen gevraagd wat zij vonden van de georganiseerde activiteiten en hoeverre de aanwezigen deze activiteiten nuttig vonden. Belangrijkste conclusies zijn:

1. In Laarbeek worden veel activiteiten georganiseerd en benoemd die bijdragen aan een gezonde leefstijl van mensen. Gezondheid wordt vaak gelinkt aan sociale en culturele activiteiten. Dit sluit aan bij BIG MOVE.
2. Laarbeek kent veel sport- en beweegmogelijkheden, ook in de buitenlucht. Het aanbod is de laatste jaren verbreed. Toch vindt niet iedereen gemakkelijk aansluiting (te duur, bestaande ‘klik’, niet passend).
3. In de omgeving van kinderen kunnen nog zaken verbeterd worden, denk aan het voorbeeldgedrag van ouders en opvoeders en bijvoorbeeld het aanbod in (sport)kantines.
4. De Gezondheidsrace springt het meest in het oog en wordt door veel mensen genoemd. De Gezondheidsrace is al eerder uitgebreid geëvalueerd. ZonMw, de landelijke subsidieverstrekker oordeelde over de procesmatige kant van het project als volgt: “Het project is een goed voorbeeld van burgerparticipatie getuige ook de landelijke bekendheid die de Gezondheidsrace van Laarbeek geniet. Burgerparticipatie heeft in Laarbeek echt vorm gekregen! Mooie resultaten om trots op te zijn. We complimenteren u van harte voor de wijze waarop u dit project heeft uitgevoerd en voor de behaalde resultaten. De commissie vindt dat u kwaliteit heeft geleverd!”.
5. Mensen geven ook aan dat zij het jammer vinden dat activiteiten die vanuit de

Gezondheidsrace opgepakt worden vaak vluchtig zijn en weinig structureel.

6. De huisarts is een belangrijke schakel als het gaat om de gezondheid van mensen. Samenwerking met huisartsen (en het medische domein in het algemeen) krijgt nog onvoldoende gestalte.
7. Alcohol is een geaccepteerde drug en maakt deel uit van de Brabantse cultuur. Bewustwording over de bijbehorende risico’s, met name bij jongeren, neemt langzaam toe. In Laarbeek worden veel activiteiten georganiseerd die eraan bijdragen dat jongeren later starten met drinken. De gecombineerde aanpak van voorlichting, regelgeving en handhaving wordt herkend en bevestigd. Handhaving richting horeca wordt als aandachtspunt genoemd, evenals het bereiken van doelgroep 12-18 jaar met voorlichting. Er zou meer moeten worden ingestoken op de positieve kanten van niet drinken.

Wmo beleid: Op eigen kracht meedoen

Het huidige Wmo-beleid was van kracht sinds 2012 en zou eigenlijk doorlopen tot en met 2015. Dit beleid is vroegtijdig herzien vanwege de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Dit maakt de evaluatie lastiger, omdat maatschappelijke effecten op een dergelijke korte periode lastig aan te tonen zijn. Daarom is dit beleid vooral kwalitatief geëvalueerd. Uit dit beleid zijn de belangrijkste items voorgelegd tijdens de evaluatiebijeenkomst op 2 september 2014. Belangrijkste conclusies zijn:

1. Kinderen hebben (te) veel mogelijkheden om hun vrije tijd in te vullen in Laarbeek.
2. Vrijwilligers weten niet goed wat zij met niet-pluis signalen moeten doen. Er is nog geen goede verbinding tussen vrijwilligers die met jeugd werken en professionals.
3. Er gebeurt al heel veel op vrijwillige basis in Laarbeek: een rijk verenigingsleven en veel burgerinitiatief. Initiatieven als buurtzorg, maatjesprojecten, Howeko en tienerwerk passen bij de toekomstvisie van de gemeente. Mensen maken zich ook zorgen over de toekomst van het vrijwilligerswerk. ‘Zijn er nog wel genoeg vrijwilligers te vinden?’ en ‘wordt er niet teveel verwacht van vrijwilligers?’. Bij complexe gevallen, moet voorzichtig worden omgegaan met het inzetten van vrijwilligers. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat een vrijwilliger soms meer kan bereiken dan een professional. Maatwerk onder regie van

één verantwoordelijke professional.

4. Mensen geven aan dat er veel zaken in Laarbeek zijn, om trots op te zijn. Er is heel veel goed geregeld. Het is fijn wonen in Laarbeek.
5. Het nut van de dorpsondersteuners wordt erkend. De dorpsondersteuners zijn echter niet bij iedereen bekend. Dorpsraden en dorpsondersteuner zouden hun bekendheid moeten vergroten. Ook de dorpshuizen voelen niet als huis van het dorp.
6. Mensen geloven in kleinschaligheid en vinden dat de gemeente ook kleinschalige initiatieven moet faciliteren.
7. Er zijn mensen, die aangegeven hebben minder tevreden zijn over de attitude van de hulpverlener. Deze zou zich meer moeten inleven in de klant.
8. Waardering van vrijwillige inzet wordt als belangrijk ervaren. Mensen geven aan dat dit geen financiële waardering hoeft te zijn.
9. Steunpunt mantelzorg is bekend, maar zou meer kunnen doen aan preventie en voorlichting. De mantelzorgwoning wordt als ‘oplossing’ naar de toekomst genoemd.
10. Signaleren van probleemsituaties wordt als belangrijk ervaren. Juist om erger te voorkomen. Ook private partijen (banken/winkels) zouden daarin een rol moeten hebben.
11. Voor mensen die moeite hebben om hun vraag te formuleren, is het belangrijk dat er in Laarbeek professionals en vrijwilligers actief zijn die hen daarbij ondersteunen en geen belang hebben bij het wel/niet toekennen van zorg of ondersteuning.
12. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt missen lokaal ondersteuning: om hun talenten te ontwikkelen, een fijne baan te vinden en het gevoel te krijgen ‘er weer toe doen’.
13. Buurtverenigingen worden vaak genoemd als belangrijke ‘spin in het web’. Het netwerk is echter niet dekkend. De gemeente steunt buurtverenigingen niet actief, in elk geval niet financieel.

10. Financiële paragraaf

	Budget nieuw	Per 2015 (bedrag per jaar)
Vrijwilligerswerk toekomstbestendig	Projectbudget vrijwilligerswerk (algemeen)	4.000,-
	Projectbudget vrijwilligerswerk (jeugd en jongeren)	9.000,-
Bouwen aan sociale netwerken	Projectbudget sociale netwerken	6.800,-
	Projectbudget kleinschalige initiatieven buurt en wijk	8.500,- + 5.000,-
Informatie en ondersteuning dichtbij	Projectbudget informatievoorziening	5.000,-
	Projectbudget wijkgericht werken	11.000,-
	Budget professionele inzet cliëntondersteuning	252.000,- (efficiëntiekorting van 14%)
	Projectbudget onderzoek klanttevredenheid	7.500,-
Zingeving als medicijn	Projectbudget zingeving	11.000,-
Gezonde basis	Inzet uitvoerend buurtsportcoach	26.000,- (onder voorwaarde van cofinanciering derden van 60%)
	Projectbudget Sportstimulering	6.000,-
	Projectbudget Gezonde basis	15.000,-
	Projectbudget onderwijs en gezondheid	4.000,-
	Projectbudget alcohol- en drugsaanpak	6.000,-
Zorg voor onze jeugd	Projectbudget Jeugd (algemeen)	10.000,-
	Projectbudget (CJG-netwerk)	10.000,-
Langer meedoen	Projectbudget toegankelijkheid	12.500,-
	Projectbudget Voorzieningen aan huis	10.000,-

Bijlage 1 Wmo in de Peelregio 2015 – 2017

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 legt veel taken bij gemeenten neer. De wet verplicht gemeenten om een beleidsplan vast te stellen, waarin deze taken worden opgenomen. De afgelopen maanden is in Laarbeek het lokale gedeelte van het beleidsplan 'Iedereen doet mee' tot stand gekomen. Er is gekozen voor een traject, waarin letterlijk 'iedereen mee kon doen', vanuit de overtuiging dat dit de weg is naar resultaat. Niet de ambtenaren van de gemeente bepalen wat goed is voor de inwoners, maar inwoners en professionals zijn zelf uitgenodigd en uitgedaagd mee te denken, mee te doen en mee te bepalen.

Het lokale deel van het beleidsplan zoomt voornamelijk in op het lokale netwerk en de mogelijkheden die er binnen de lokale gemeenschap zijn. Dit is waar de Wmo start; dichtbij de mensen. Omdat met dit beleidsplan een appèl op onze inwoners wordt gedaan, vinden wij het belangrijk dat dit beleidsplan in klare taal geschreven is en een vertaling is van de sessies die in Laarbeek hebben plaatsgevonden. Kortom: een breed toegankelijk beleidsdocument.

Het lokale deel dekt echter niet alle taken uit de Wmo. Met name de bovenste helft van de piramide op bladzijde 45 komt in dit deel niet terug en zijn ook niet aan de orde gekomen tijdens de lokale sessies. Deze taken komen terug in het regionaal beleidskader 'Wmo in de Peelregio 2015-2017'. Het gaat hier om taken, die in Peelregionaal verband worden uitgevoerd en waar uniform beleid onder ligt. Het regionale kader is geschreven door ambtenaren uit de zes Peelgemeenten en afgestemd met de wethouders in de Peelregio (in het regionaal portefeuillehoudersoverleg) en met de Wmo-Raden. Dit beleidskader is qua omvang, opbouw en stijl naar onze inschatting minder toegankelijk voor inwoners in Laarbeek, dan het lokale gedeelte. Toch is ook dit stuk een wezenlijk deel van het Wmo-beleid. Daarom is dit stuk als aparte bijlage toegevoegd aan het lokale gedeelte van het beleidsplan 'Iedereen doet mee'. In de Peelregio is afgesproken dat iedere gemeente zelf de vorm en de wijze bepaalt, waarop het kader wordt opgenomen in het lokale Wmo beleidsplan. Wij willen niemand dit stuk onthouden, maar wij

willen ook niet dat mensen afhaken. Door dit stuk op deze manier aan te bieden, denkt de gemeente aan ieders wens tegemoet te komen.

In het beleidskader wordt de Peelregionale visie beschreven alsmede de toegang tot maatwerkvoorzieningen en de samenhang en verbinding met nieuwe gedecentraliseerde taken en overige taken. Vervolgens wordt het beleidskader geschetst voor de Wmo maatwerkvoorzieningen, de opgaven binnen de Wmo voor het bieden van opvang en beschermd wonen en de gemeentelijke verantwoordelijkheden op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Tenslotte komen in het financieel kader de Gemeenschappelijke regeling Peel 6.1 aan de orde, het bekostigingsmodel van de regionale uitvoeringsorganisatie en de integratie-uitkering Sociaal domein. Tevens komen hier onderwerpen aan de orde als het sturen op uitkomsten, het waarborgen van de privacy van cliënten en cliëntenparticipatie.

Bijlage 2 Wettelijk kader

Beleid maken doe je omdat je iets wilt bereiken, omdat je ergens naar toe wilt werken. Het beleid vormt de basis voor acties en afspraken die wij als gemeente maken met organisaties en inwoners.

Voor een deel vult de gemeente dat beleid naar eigen inzicht in, voor een deel ook niet. De gemeente heeft te maken met wet- en regelgeving waarin staat wat de gemeente in elk geval in haar beleid moet opnemen. Doordat het Rijk het stelsel van zorg en ondersteuning wil herzien en een aantal taken overdraagt aan gemeenten - de taken zogezegd decentraliseert – krijgt de gemeente ook te maken met meer regels en een andere rol. Waar voorheen de gemeente een centrale rol had in de uitvoering van de Wmo, wordt de gemeente meer de regisseur in het sociale domein. De vraag van de inwoner of cliënt staat centraal; dat is het startpunt. Deze vraag wordt in samenhang in het sociale domein opgepakt: Wmo, jeugd en participatie. Denken vanuit de integrale vraag zorgt voor een duurzame oplossing.

Samenwerking in de Peel

Daarnaast is de gemeente Laarbeek soms te klein en te kwetsbaar om vraagstukken alleen op te pakken. Laarbeek werkt daarom samen met andere gemeenten in de regio: gezamenlijk wordt op onderdelen beleid ontwikkeld en ook in de uitvoering wordt samengewerkt. Op het terrein van zorg en ondersteuning werkt de gemeente Laarbeek voornamelijk samen met de andere vijf Peelgemeenten: Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond en Someren. Deze gemeenten hebben zich verenigd in Peel 6.1. De 6 staat in dit geval voor zes gemeenten, de 1 voor één uitvoeringsorganisatie.

Wetgeving

Als het gaat over gezondheid, welzijn, (jeugd)zorg en ondersteuning, dan zijn er vier belangrijke wetten.

Wet publieke gezondheid

De overheid voelt zich verantwoordelijk om de gezondheid van mensen te be-

schermen en te bevorderen. Zo neemt de overheid maatregelen die ervoor zorgen dat mensen niet ziek worden, denk hierbij bijvoorbeeld aan maatregelen die getroffen worden als er een infectieziekte uitbreekt, zoals TBC of Q-koorts. De overheid vindt het ook belangrijk om ziekte vroeg op te sporen, zodat erger voorkomen kan worden. Deze taken worden meestal samengevat in de term preventie. Zoals eerder aangegeven, wordt het belang van gezonde inwoners, en daarmee het belang van preventie groter.

Vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg) zijn gemeenten bestuurlijk verantwoordelijk voor de volgende taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg:

- algemene bevorderingstaken, zoals de afstemming van de publieke gezondheidszorg met de curatieve gezondheidszorg, epidemiologie, gezondheidsbevordering en medische milieukunde;
- jeugdgezondheidszorg tot 19 jaar;
- ouderengezondheidszorg vanaf 65 jaar;
- infectieziektebestrijding.

De beleidsvrijheid die de gemeente hierbij heeft, verschilt per taak. Op het gebied van jeugdgezondheidszorg (basistakenpakket) en infectieziektebestrijding zijn de taken van de gemeente duidelijk omschreven en laat de Wpg weinig ruimte voor eigen beleid. Bij de invulling van gezondheidsbevordering en de ouderengezondheidszorg hebben gemeenten echter veel ruimte voor eigen keuzes. Dit beleidsplan geeft richting aan de wijze waarop de gemeente Laarbeek de gezondheidbevorderende taak en de ouderengezondheidszorg wenst in te vullen. Ook is de gemeente vanuit deze wet verplicht een gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden. De GGD Brabant Zuidoost geeft namens de 21 gemeenten in de regio Zuid oost Brabant uitvoering aan de wettelijke taken. De jeugdgezondheidszorg tot 4 jaar wordt uitgevoerd door De Zorgboog.

Wet maatschappelijke ondersteuning (2015)

De nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) regelt dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen en leven. En dat mensen daarvoor de hulp krijgen die nodig is.

In de wet staat een aantal taken genoemd, die in het beleidsplan een plek moeten krijgen.

- a. De sociale samenhang, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente te bevorderen, alsmede huiselijk geweld te voorkomen en te bestrijden.
- b. Mantelzorgers en andere vrijwilligers te ondersteunen,
- c. Vroegtijdig vast te stellen of ingezetenen maatschappelijke ondersteuning behoeven.
- d. Te voorkomen dat ingezetenen op maatschappelijke ondersteuning aangewezen zullen zijn.
- e. Algemene voorzieningen te bieden aan ingezetenen die maatschappelijke ondersteuning behoeven.
- f. Maatwerkvoorzieningen te bieden ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie aan ingezetenen van de gemeente die daartoe op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk niet of onvoldoende in staat zijn.
- g. Maatwerkvoorzieningen te bieden aan personen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en beschermd wonen of opvang behoeven in verband met psychische of psychosociale problemen of omdat zij de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld.

De wetgever vindt het belangrijk dat vragen van mensen integraal worden opgepakt. Daarmee wordt bedoeld dat mensen hun vraag niet op zes verschillende plekken hoeven neer te leggen, maar bij één aanspreekpunt terecht kunnen en dat van daaruit een brede oplossing wordt geboden. Ook de gemeente heeft deze ambitie. De Wmo start dichtbij de mensen. Hulpvragen van inwoners worden opgepakt binnen het lokale netwerk. Dit lokale netwerk wordt ook wel de nulde lijn genoemd. Dit netwerk bestaat uit alle mensen die in Laarbeek wonen,

vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties. Juist om deze reden, hechten wij zoveel waarde aan het lokale netwerk. In de onderstaande piramide, vormen de onderste twee lagen van de piramide het lokale netwerk en dus de focus van dit beleidsplan.

Kijkende naar de taken a. tot en met g. - zoals deze bovenstaand zijn genoemd - dan vinden de taken a. tot en met e. een plek in het lokale netwerk, evenals de toegang tot de maatwerkvoorzieningen. Deze taken komen dan ook terug in dit beleidsplan. Enkel de organisatie van de maatwerkvoorziening zelf (taken f. en g.), vindt op Peelniveau plaats. Maatwerkvoorziening is een vervangend begrip voor een individuele voorziening. Bij maatwerkvoorziening gaat het om een op maat van de persoon afgestemd geheel van maatregelen (een arrangement). Het beleid ten aanzien van de beoordeling en toekenning van een maatwerkvoorziening, evenals de inkoop van de maatwerkvoorzieningen, vindt op Peelregionaal niveau plaats. Dit komt dus niet terug in dit lokale beleidsplan, maar wel in het regionale beleidskader.

Participatiewet

Het woord integraal is al een keer eerder genoemd. Arbeid en inkomen zijn belangrijke basisvoorwaarden om zelfstandig te kunnen leven. Het is belangrijk dat bij het beoordelen van een vraag van mensen, ook dit aspect meegenomen wordt. De gemeente krijgt er op dit terrein nog een extra taak bij. Per 1 januari 2015 treedt namelijk de nieuwe Participatiewet in werking.

Het doel van deze wet is om meer mensen, en met name mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, aan de slag te krijgen. Tot de doelgroep van de wet behoren de mensen die nu in de Wet Werk en Bijstand (WWB) en de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) zitten.

Op regionaal niveau wordt ernaar gestreefd om een aantal zaken op een gelijke manier te organiseren. Hierbij gaat het dan bijvoorbeeld om dezelfde verordeningen en beleidsregels voor het recht op algemene bijstand onder de Participatiewet en de Verordening tegenprestatie, waarin moet zijn opgenomen welke randvoorwaarden er gelden als mensen iets maatschappelijk zinvols terugdoen voor hun recht op een uitkering. Het nog te vormen, regionale werkbedrijf, speelt een belangrijke rol in de uitvoering van de Participatiewet. De verdere invulling en uitwerking van dit beleid vindt lokaal plaats. Zo houdt de gemeente Laarbeek

de mogelijkheid om maatregelen te nemen die eraan bijdragen dat mensen zonder werk zich gesterkt voelen in hun zoektocht naar passend werk of een passende dagbesteding. Ook als het gaat om voorzieningen voor de minima, kan de gemeente (bovenop de gemeenschappelijke basis) aanvullende voorzieningen treffen of ondersteunen.

Jeugdwet

De Rijksoverheid geeft gemeenten een grotere rol in het jeugdbeleid door de jeugdzorgtaken over te dragen aan gemeenten. Dit is wettelijke vastgelegd in de Jeugdwet.

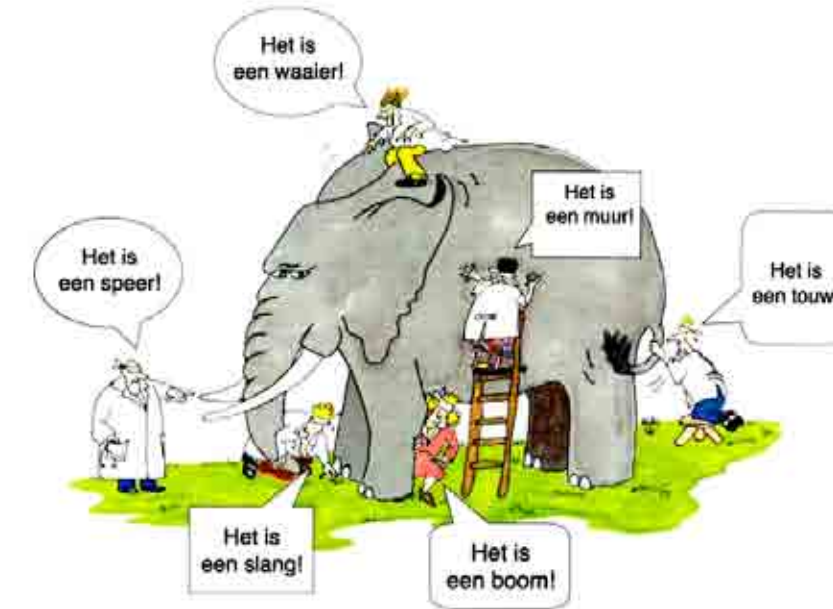
De Jeugdwet regelt de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor preventie, ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen. Gemeenten worden verantwoordelijk voor alle jeugdhulp, de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering.

Deze wijziging is erop gericht dat ieder kind gezond en veilig opgroeit en zo zelfstandig mogelijk kan deelnemen aan het maatschappelijk leven, rekening houdend met zijn of haar ontwikkelingsniveau. Ouders zijn hiervoor het eerst verantwoordelijk. Als dit niet vanzelf gaat, zijn signaleerders, zorgprofessionals en de overheid aan zet. Dan moet het jeugdstelsel snel, goed en op maat functioneren. De taken in het jeugdstelsel kunnen ook op de piramide gelegd worden van pagina 6. Het lokale netwerk vormt de basis en die benutten we optimaal. Opvoedondersteuning is beschikbaar als collectieve voorziening. Jeugd en gezinswerkers zijn beschikbaar als maatwerkvoorziening indien sprake is van meervoudige en complexe problematiek. Daarnaast kan het nodig zijn om specialisten op het vlak van jeugdzorg in te zetten. Tot slot hebben gemeenten een rol in het gedwongen kader van de jeugdzorg en in de spoedeisende hulp.

Bijlage 3 Procesverantwoording

Inleiding

Beleidsvorming is een onderwerp dat volop in de belangstelling staat. Beleidsmedewerkers van gemeenten moeten meer en meer een omslag maken van beleidsmaker naar procesmanager. De energie, de kennis en de ervaring die in de samenleving aanwezig is, dient te worden ingezet om tot gedragen beleidsstukken te komen. Niet alleen in het sociale domein is sprake van een kanteling (decentralisatie naar gemeenten). Ook gemeentelijke organisaties zelf moeten kantelen naar een frontlijnorganisatie die op maat burgers en organisaties met elkaar in contact brengt op basis van behoeften en mogelijkheden. Een verschuiving van een regisserende gemeente naar een voorwaardenscheppende netwerkgemeente. In de door de raad op 7 november 2013 vastgestelde 'Toekomstvisie Laarbeek 2020' is reeds een lans gebroken voor deze omvorming.

De parabel van de zes blinden en de olifant

De gemeente heeft hulp nodig bij het tot stand brengen van grote maatschappelijke transitie. En de omschakeling van een klassieke verzorgingsstaat naar een zorgzame samenleving is zo'n uitdaging. Iedereen is nodig: de gemeente, zorginstellingen, bedrijfsleven en burgers. En op een gelijkwaardig niveau. Want iedereen heeft een eigen kijk op de werkelijkheid en op de problemen en uitdagingen. Samen komen we tot samenhangende, blijvende en gedragen veranderingen. De vergelijking met 'De parabel van de zes blinden en de olifant' dringt zich op (zie afbeelding links).

Elke deelnemende partij werkt met de beste bedoelingen aan de oplossing van een vraagstuk. Maar het grote geheel is niet in beeld. Niemand heeft in zijn eentje een dermate brede horizon dat het grote geheel kán worden overzien. En geen van de betrokkenen kan de opgave alleen oplossen. Een partiële kijk leidt onherroepelijk tot misinterpretatie en falen. Daarom is gelijkwaardige samenwerking noodzakelijk om de totale puzzel te kunnen leggen.

Het is zaak dat gemeenten en professionele organisaties niet over, maar met de mensen praten die het aangaat. Interactief en met veel ruimte voor onderlinge dialoog. Positief, toekomstgericht, actiegericht en levendig. Daarom is bij de totstandkoming van dit Wmo-plan 'Iedereen doet mee' gebruik gemaakt van de methode Het Wereldcafé.

Het Wereldcafé

De methode wereldcafé wordt omschreven als ‘de bewustwording en inschakeling van de collectieve intelligentie door middel van gesprekken over belangrijke onderwerpen’. Het is gebaseerd op de idee dat de meest waardevolle gesprekken gevoerd worden op plaatsen waar mensen zich ontspannen voelen: aan een tafel, in de keuken of in een café, met een kopje of een glaasje in hun handen en lekkere hapjes. Iedereen die een Wereldcafé bijwoont wordt onderdeel van een

groter geheel, een levend netwerk. Het idee achter Het Wereldcafé is dat er zoveel mogelijk verbindingen tussen de deelnemers gemaakt moeten worden, omdat hoe meer verbindingen er gemaakt worden, hoe meer collectieve intelligentie er wordt vrijgemaakt. Uitgangspunt van de gesprekken is dat er wordt geluisterd met een bereidheid om je te laten beïnvloeden. Discussie is niet toegestaan; elke mening telt.

De vier Wmo-bijeenkomsten vonden plaats op 2, 10 en 16 september en 13 oktober 2014. Plaats van handeling was telkens het Ontmoetingscentrum aan de Otterweg in Beek en Donk. Om een huiselijke, gastvrije en ongedwongen café-sfeer te creëren werd een zaal in schemer verlicht met één schemerlamp per tafel. Aan elke tafel namen ongeveer acht personen plaats met een verschillende achtergrond. Inwoners en professionals werden uitgedaagd om in gelijkwaardigheid met elkaar over diverse sociale thema's van gedachte te wisselen. De professionals vertegenwoordigden o.a. het Wmo-platform, Zorgpoort Peel 6.1, GGD Brabant Zuidoost, Vierbinden, Stichting ORO, Sterk Laarbeek, de Gezondheidsrace, het Di-eAt team, Gezond bezig, Puur Groen, LEV-groep, Stichting Zorgboog, Woningstichting Laarbeek, KBO Aarle-Rixtel, Dorpsplatform Aarle-Rixtel, Platform Gehandicapten Laarbeek. Een tafelheer/vrouw verzorgde na afloop samenvat-

tend de belangrijkste conclusies per thema. Voor drank en hapjes werd gezorgd door Gasterij Buitengewoon Smakelijk en waarbij de catering werd verzorgd door kinderen en jongvolwassenen met een geestelijke beperking.

Startbijeenkomst

De startbijeenkomst op dinsdag 2 september 2014 had met name een evaluerende, beschouwende functie. Per thema stonden in drie achtereenvolgende rondes de volgende vragen centraal:

- Welke activiteiten heeft u de laatste jaren op dit onderdeel waargenomen?
- Welk effect zouden de activiteiten moeten hebben en voor wie?
- Wat heeft u gemist of wat zou er anders moeten?

In respectievelijk groen, blauw en rood werden de antwoorden op een tafelkleed geschreven, waarbij een tafel per ronde telkens een wisselende samenstelling kreeg. Aan het einde van de avond stond het tafelkleed beschreven met een bonte verzameling aan constatering, effecten en suggesties. Tijdens de startbijeenkomst zijn de volgende thema's aan de orde gesteld:

- Prettig wonen in Laarbeek
- Gezond en veilig opvoeden en opgroeien

- Informatie, advies en cliëntondersteuning
- Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligers
- Iedereen doet mee
- Mensen in de knoei
- Kiezen voor gezondheid
- Verantwoord omgaan met genotmiddelen

De avond werd ingeleid met een inspirerende presentatie van Louis Overgoor, oud-huisarts in Venserpolder in Amsterdam en één van de beide oprichters van BIG MOVE. Centraal in zijn presentatie staat dat het huidige zorgstelsel een verdedigend karakter heeft, sterk gericht op preventie en behandeling van ziekten (Ziekte & Zorg, ZZ). Om gezond gedrag te realiseren is er in toenemende mate behoefte aan een aanvallend systeem gericht op de promotie van gezondheid (Gezondheid & Gedrag, GG). De eigen kracht staat centraal. Dit gezichtspunt vormt de basis van de BIG MOVE-visie: van ZZ naar GG. Deze visie is in het onderhavige beleidsplan omarmd als fundament voor de nieuwe zorgvisie in Laarbeek.

Twee werkbijeenkomsten

Werd tijdens de startbijeenkomst nog beschouwend teruggekeken naar het verleden, in de twee volgende werkbijeenkomsten stond de toekomst van de lokale zorg centraal. Ook tijdens deze avonden werd gewerkt met de methode Het Wereldcafé. Op woensdag 10 september 2014 werd het thema 'Gezond leven in Laarbeek' verder uitgediept met de volgende sub-thema's:

- Gezond opgroeien
- Thuis in mijn dorp
- Kiezen voor gezondheid
- Geniet met mate
- Wegwijs

Dinsdag 16 september 2014 stond in het teken van 'Laarbeek voor elkaar', met als sub-thema's:

- Vrijwilligers maken het verschil
- Wonen op leeftijd
- Iedereen kan meedoen
- Tussen wal en schip
- Gezinnen in de knoei

Joan Briels verzorgde vooraf een presentatie over creatief denken en selectieve waarneming.

In overeenstemming met de methodiek van Het Wereldcafé is in drie gespreksronden - met wisselende samenstelling van de tafelgasten - het probleem geanalyseerd. Elk sub-thema doorliep daarbij de volgende trits:

- Gespreksronde 1: Wat is het probleem? Wat koester je? Wat kan beter? Waar loop je tegenaan?
- Gespreksronde 2: Verzin oplossingen voor het probleem? Hoe kunnen we de successen uitbouwen?
- Gespreksronde 3: Wat is er nodig aan mens en middelen voor de oplossing? Wat kun je zelf bijdragen?

De avonden werden luchtig en ludiek afgesloten met een samenvattend gedicht door Bert Kuijpers. De beide gedichten zijn toegevoegd aan de bijlagen.

De werkbijeenkomsten hebben daarmee een schat aan informatie en positieve energie opgeleverd, interactief opgehaald uit de samenleving zelf. Niet over mensen, maar met mensen.

Slotbijeenkomst

De slotbijeenkomst vond plaats op maandag 13 oktober 2014. Voorafgaande aan de slotbijeenkomst is aan alle deelnemers aan de drie voorafgaande avonden een exemplaar toegezonden van de concept-rapportage, met het verzoek de tekst door te nemen en eventueel te voorzien van commentaar. Tijdens deze avond zijn de zeven gekozen beleidsthema's toegelicht (hoofdstukken 2 tot en met 8 in dit beleidsplan). De thema's zijn aan de hand van kernwoor-

den uiteengezet op zeven posters met daarop aanvullend drie sprekende acties die een bijdrage leveren aan het bereiken van de doelstelling. Met drie stickers per persoon kon het publiek een stem uitbrengen op de favoriete actie. Aan stand-up comedian Marlon Kicken - uitgenodigd als gastheer en verbindende schakel - nadien de taak om de aanwezigen te bewegen een actie persoonlijk te adopteren, uit te werken en uit te voeren. Dit leverde een rijke oogst op aan enthousiasme en dadendrang. De adoptanten van de meest preferente acties ontvingen van de gemeente een voorwaardelijke cheque van € 500,- of € 1.000,- voor uitvoeringskosten. Aan de cheques is een opschortende voorwaarde verbonden omdat ze niet eerder verzilverd kunnen worden dan nadat de gemeenteraad het onderhavige beleidsstuk 'Iedereen doet mee' heeft vastgesteld.

Eerste evaluatie

Zonder de pretentie volledig te zijn volgt onderstaand een korte, eerste evaluatie van het planproces, met name de toepassing van de methodiek Het wereldcafé:

- Intensief maar dankbaar en levendig proces.
- 120 mensen hebben input geleverd.
- 76 mensen kwamen terug om het resultaat te bespreken.
- 8 mensen hebben inhoudelijk of schriftelijk commentaar geleverd op de concept-nota.

- 30 actiepunten zijn geformuleerd.
- 7 voorkeursacties zijn door de mensen zelf uitgekozen.
- 15 mensen met naam en toenaam gaan zich hard maken voor het bedenken en opstarten van deze acties.
- 60 mensen gaan dat ondersteunen.
- 12 verbeterpunten zijn op de avond zelf aangedragen.
- 3 doelgroepen zijn nog niet bereikt (jeugd, ondernemers, asielzoekers).

Bijlage 4 Verklarende woordenlijst

BIG MOVE: aanpak die gericht is op het verbeteren van de ervaren gezondheid en het functioneren, door uit te gaan van wat mensen zelf willen en hen daarbij te ondersteunen. Actie en interactie zijn belangrijke begrippen.

Interne Zorgstructuur: team van mensen die volgens vaste afspraken zich bekommeren over kinderen waarover zorgen bestaan. Denk hierbij aan de interne zorgstructuur van een school.

Sjors Sportief: project op basisonderwijs waarin kinderen kunnen kennismaken met verschillende takken van sport.

Vindplaats: plek waar kinderen vaak komen, denk hierbij aan scholen, kinderdagverblijven of de sportvereniging

Zelfhulp: bestaat uit gezamenlijke, vrijwillige activiteiten van mensen die zelf of als verwanten te maken hebben (gehad) met aandoeningen, psychische of sociale problemen en is gericht op herstel en het beheersen en/of overwinnen van de problematiek.

Bijlage 5 Gedichten Bert Kuipers

Een avond van uniek niveau
een echt avondje Wmo
waarvoor de gemeente zeer volleerd
ons allemaal had geïnviteerd
Om nou 's duidelijk mee te praten
dus waren we in alle staten
Met andere woorden opgewonden
wat hier dus zou worden gevonden.
Want 1 januari a.s. dan
is er een nieuw maatschappelijk plan
waarvan dus nog niemand weet
hoe de inhoud strakjes heet.
D'n klagg verrast ons met veel fraais
maar dit wordt echt een surprise, surprise
Dus voor een avond dolle pret
ons allemaal aan tafel gezet
U had al heel erg snel gezien
veel tafels dus, van 1 tot 10
omdat men mocht veronderstellen
dat iedereen tot tien kan tellen
Dus een gevuld wereldcafé
met goede koffie en/of thee
en voor iedereen hier met gemak
een stuk supergezond gebak
En omdat Lydia dat wil
zijn we daarna ontzettend stil
en opdat we ons maar niet verveelden
kwamen er inspirerende lichtbeelden
die scoorden hier dus echt met stip
een echt Laarbeekse video clip

We namen de reclame mee
die er aan vastzat van VW
We waren onder de indruk wetens en willens
toen was het woord aan Rianne Schwillens
en die vertelde ons ook weer
t was leuker dan de vorige keer.
En ik dacht meteen: dat is voor mij:
ik was er vorige keer niet bij.
Maar goed, daarna vertelde ze toen
wat wij vandaag hier kwamen doen
Wij werken naar een resultaat
wij kunnen dat beter dan de raad
dat heb ik duidelijk gezien
wij losten 't op voor kwart voor tien!!
Denk in kansen! Maak het leuk
wij lagen meteen al in een deuk.
En dachten daarbij inderdaad:
een beetje spanning kan geen kwaad.
Wanneer je goed bent uitgegleden
ben je in een ijltempo beneden.
En kun je met geheid succes
van tafel 10 naar tafel 6
En intussen werden we geflatteerd
op z'n mooist gefotografeerd.
En toen gingen we - 't duurde al lang -
vol goeie moed dus aan de gang
Een groot probleem; meteen onthand:
wie weet de weg in 't ambtelijk land.
Je zoekt wanhopig op internet
van 't een naar 't andere loket.

Van huisarts naar de ambtenaar
of rent gewoon van hot naar haar.
Wie brengt de hulpzoekende op tijd
een heel klein stukje helderheid?
't is een probleem dat je straks ziet.
ambtenaar zegt: wij weten het niet
'k weet amper zelf nog wie ik ben.
maar ik schrijf 't op met groene pen
't lijkt een spel van kat en muis:
voel ik me in mijn dorp wel thuis
Is mijn dorp als omgeving veilig
Is mij mijn eigen Brabant heilig
Word ik overal geaccepteerd?
Loopt hier mijn leven toch gesmeerd?
Kan ik hier zelf ook iets aan doen?
Daartoe loop ik mijn pen in groen.
Een thema dat ook heel erg boeit:
wordt hier behoorlijk opgegroeid
En zie nadrukkelijk onder ogen
wordt door de jeugd genoeg bewogen
en- dank je even feestelijk -
Gezondheid moet ook geestelijk
Ach oordeel dan niet al te gaun
de ergernis is geel en blaun
En als je dat bij elkaar gaat doen
dan wordt je pen vanzelf groen.

En dan het thema geniet met mate
Daarover is 't moeilijk praten
Wanneer er dan- wat een gemis -

Op dat moment niks te drinken is,
drankorgels houden stop:
hoe los je de problemen op.
Spring je er duidelijk in heel gauw
of laat je alles maar blauw - blauw
Gooi je alles dan maar op een hoop
of raak je in de blauwe knoop?
Ik weet waar ik 't maar bij hou:
Die pen van net maak ik nou blauw
Ook aan 'n tafel mag je weten
daar werd alles heel zout gegeten
en ook werd er enigszins gemord
te duur is voor velen de sport
Wie niet zoveel weet te verdienen
komt nauwelijks nog in de kantine
In menig probleem werd diep gedoken
er werd echt heel zinnig gesproken.
Maar ja: 2 vrouwen en 4 mannen
het bleef heel leuk en echt ontspannen
en toch was men heel erg gedreven
ik heb m'n vingers blauw geschreven.
Toen kwamen er mooie minuten, ik beschouw ze
als de allermooïste:
pauze
We konden genoeglijk even praten
en ook wat drinken maar met mate
We hadden immers al gesnaaid
dus 't ging van Spa tot Cola Light
Daarna gingen we oerend hard
weer zeer gemotiveerd van start
De oplossing in vol bedrijf
liepen vooral aan tafel 5
't Ging om de gezondheidsrace
die men hier overigens hogelijk prees
Er werd daar en dat deed ons deugd
gepleit voor nog meer doen met jeugd.
En de gemeente zeiden de heren

zou dat moeten faciliteren
De betrokkenheid was reuzegroot
en dat schreef men dus op in rood
En ondertussen tafel 8
daar werd aan alcohol gedacht
Men sprak daar zelfs (hoe bruin men 't bakte)
Waarover? wisselende contacten
En dat de jeugd maar minder drinken moet
en ik denk: die hebben wij opgevoegd!
Wat tafel 2 toch wel zou willen
kinderen moeten kunnen chillen
En tafel 5 wist 't heel zeker
ge wordt makkelijk unne Laarbeker
persoonlijk kreeg ik ook weer hoop:
mijn huis staat al een tijd te koop.
Daarna kwam Lydia tafel 4
die pleitte voor nog meer plezier
en zie: ik hoopte weer voor de goeie orde
Bij mij moet nog geschoffeld worden
Bij tafel 5 was 't raak
Daar werd deskundig soep gemaakt
waar ik maar al te graag in meeging.
De soep bleef constant in beweging
en 't uitgedeelde fruit bewees:
de diarrhees zijn ook een gezondheidsrace
Tafel 6 vond ook bewegen belangrijk
De mens wordt immers zeer omvangrijk
En kijk eens: tafel 7 praatte
genoeglijk van geniet met mate
men pleitte voor wat meer gevoel.
Maak drinken ronduit lekker cool
Tafel 8 wil nog wat verder gaan:
Spreek elkaar gewoonweg erop aan
Een ruilwinkel geen flauwe kul
Ruil je spa blauw tegen nul punt nul
Tafel 9, de bloem der natie
hier gold vooral communicatie

en tafel 10 voor informatie.
En een ding willen ze allemaal
zoek oplossingen 't liefst lokaal.
Geen ellenlang moeilijk gezeur
maar hulp gewoon thuis naast de deur.
Omdat wie over bureu waakt
alles nog veel persoonlijker maakt
al is 't leven nog zo druk
In 't kleine zit vaak 't geluk

Breng iedereen aan 't verstand
die ene Finkers - variant.

AL IS DE PEN BLAUW, ROOD OF GROEN,
IN LAARBEEK IS NOG ZAT TE DOEN

Als ik het even zeggen mag
dit is een zeer bijzondere dag
't was Prinsjesdag en iedereen weet
wie daar nou welke hoed op deed
en wat dus het grote verschil is
geen hoed droeg hier Rianne Schwillens
en hoeveel uw dichter hier niet slijmt.
alweer een ding, dat op haar rijmt
daarmee ben ik weer onder de pannen
maar volgende keer rijm ik op Rianne.

De afroep hier vanavond kwam van haar
't gaat om Laarbeek voor elkaar
er waren weer thema's voor bedacht
Van tafel 1 tot tafel 8
daar was meteen veel om te doen
Beek wordt gemeente in 't groen
en Joan Briels had heel gedreven
een creatieve tekst geschreven
die - en dat was wel heel bont -
helaas wel vol met fouten stond
uhm ja, dat was echt Joan Briels
hij kwam met iets heel erg subtiels
hij demonstreerde - 't zij vermeld -
hoe bij de gemeente wordt geteld
ze zijn daar echt heel veel bij machte
maar tellen anders dan wij dachten
daarna kwam er nog wat dagen
nl, gewoon drie stomme vragen
dat was meteen al het geval
met de lievelingskleur van Portugal
Zo hebben we allemaal toegehapt
zijn uit de comfortzone gestapt
maar dat kwam allemaal voort uit grapjes
en opeens stonden er lekkere hapjes
daarna deden we, allemaal weer mee
we hadden weer wereldcafé

op elke tafel lagen pennen
daarmee konden we kleur bekennen
en kijk vanavond begon ik
aan tafel acht, gezellig bij Rick
en 't thema waar ik hier mee stoei
Luidt hier: Gezinnen in de knoei
meteen werd er al in beland:
hoe komt die knoei, precies tot stand?
Door ziekte, WW, financieel
och, oorzaken zijn er zoveel
en men weet vaak niet - en da is balen -
waar men precies die hulp kan halen
of - om 't nou op scherp te zetten -
bureaucratie aan 10 loketten
en door 't verkeerde loket te nemen
komen ze soms in de problemen
dus onmacht, hevig en intens,
die nekt heel vaak de knoeiende mens
naar tafel 7, in een wip
daar viel men tussen wal en schip
werkloosheid en verborgen eenzaamheid
typisch kwalen van onze tijd
en daardoor komt men, vaak gezegd,
tussen de wal en 't schip terecht
er wordt - en dat is superslecht -
naar zulke mensen niet gedregd
maar soms is 't gewoon ook heel erg fijn
niet altijd ergens bij te zijn
en dan blijft dus heel klaar 't geval
't is welk schip en welke wal!!
Helaas is het probleem hier gesteld
dat 't ook vaak voor kinderen geldt
en dit papier komt makkelijk vol
ook geld speelt hier een grote rol
ellende blijft dan vaak heel groot
tussen wal en schip is buiten de boot!
Ik bleef voortreffelijk bij de les

door mee te doen bij tafel 6
ik was daar heel gelukkig aanwezig
men was er filosofisch bezig
tenminste ja, dat zeiden zij
en juist dat intrigeerde mij
en hier werd heel nauwkeurig uitgerekend
wat meedoen eigenlijk betekent.
wat in ronde 1 hier was gezegd
werd hier uitvoerig uitgelegd
en wat vanavond hier niks kost
haast alles werd hier opgelost
en hier werd duidelijk aangegeven
wat is 't recept van 't dagelijks leven
en de discussie valt vaak stil
is dat wel wat die persoon wil?
men ging 't probleem heel goed te lijf
dus ik vertaste naar tafel vijf!
ik viel daar dus echt midden in
maar las meteen: heeft iedereen zin
om overal mee mee te doen
dat stond tenminste in 't groen
maar men bedacht daar toen heel gauw
de oplossing in keurig blauw
een heel erg groot probleem van nu
er is teveel individu
maar pas sociale vaardigheden
daarmee wordt dat fenomeen bestreden
en welbeschouwd en welbeschouwd
waar is 't voorbeeldgedrag van de ouder?
ook voor ons valt er veel te leren
en toen gingen we opeens pauzeren
maar alle tafels riepen in koor
we stoppen niet, we gaan nog door.
Ik dacht in de pauze: Waar ga ik heen?
en dacht onmiddellijk: tafel 1
Ik dacht zo bij mezelf: ik wil's
(met enige dank aan Rianne Schwillens)

weten wat eigenlijk 't verschil is
dat vrijwilligers dan wel maken
en ook hoeveel verschillende smaken
(zijn dat er weinig of heel vele)
die in 't verhaal hun rol zo spelen
't probleem blijft altijd wel bestaan
waar haal je vrijwilligers vandaan?
Iedereen weet: in vroeger tijd
was dat vanzelfsprekendheid
en zoals Rianne ook al zei:
een probleem lag ook onder mij
Hiervan snapt u vanzelf geen bal
maar ja wat is nou 't geval
't is misschien wel heel gemeen;
't is een geheim tussen tafel 1 en mij!
En Kijk: tot slot kroop dit genie
heel fijn op schoot bij tafel 3
daar pleitte men nadrukkelijk voor
de komst van ene Geer en Goor
zingevingcoach viel daar als woord.
Daar heeft Geer nog nooit van gehoord
't is natuurlijk maar een spel
maar ach, gelachen wordt er wel!
Maar het gaat steeds toch om 't feit:
ja, hoe doorbreek je eenzaamheid.
Doorbreek gewoonweg ook de sleur
doe mee met Olga Commandeur
Maar dat je er wel goed op let
dan moet je wel bijtijds uit bed
Maar met de tijd ging men ook mee
hier viel zelfs ook de term van OCT
dan wil je niet meer vroeg naar bed
dan ben je verslaafd aan internet.
Hier was dus echt van alles loos.
het ging ook om een intakecoach
dat rijmt misschien niet helemaal
maar is er iemand in de zaal

die er op coach iets valt te rijmen
om regels aan elkaar te lijmen
dat lijkt misschien 'n beetje dwaas
maar 't is bijna Sinterklaas
En toen riep Lydia heel uitgebreid
we stoppen nu: 't is weer tijd.
En als 't dan weer helemaal stil is
geef ik 't woord weer aan Rianne Schwillens
die coördineert dan alle plannen
dat is 't sterke van Rianne
en die verdeelt dan heel de buit
en blies 't hele verhaaltje uit.
En daarna dames en meneren
gingen we alles resumeren
We begonnen niet met 't 1e bedrijf
nee allereerst kwam tafel 5
die pleitten met hun vol verstand
voor een radiozender of een krant
en ik vertel nu ook bij deze
't werd heel duidelijk voorgelezen
maar dat was ook heel wel te doen
dankzij een standbeeld in 't groen
'n andere kant van dezelfde les
klonk toen daarna van tafel zes
en weer opnieuw in euforie
viel hier de term filosofie
die hoorde ik niet van tafel 7
daar was 't ook niet stil gebleven
daar voer de boot soms op 'n klip
en viel men dus tussen wal en schip
men bleek daar ook 'n hoop te voelen
voor een potje gezellig jeu de boules
en soms ook op gezette tijden
een scootmobiel te kunnen rijden
en tafel 8 zocht naar een boei
voor de gezinnen in de knoei
ze waren met zichzelf tevreden

ze barstten immers van ideeën
ter ondersteuning van de plannen
die op 't bordje komen van Rianne

Het resume van tafel 3
blonk ook wel uit door woorden die
heel goed en duidelijk verwoorden
wat men zo hier aan tafel hoorden
Daarna deed Olse haar verhaal
en zij vertelde ons dus allemaal
dat ouderen bepaald geen groep apart zijn
en dat zij vaak in een groep het hart zijn
ook hier het thema eenzaamheid
daar konden ze hun ei in kwijt.

Tafel 1 kwam met heel moderne ideeën
die zochten het dus in 't breeje
vrijwilligers zijn bestlist te vinden
om zich aan goed werk te binden.
En zie: tenslotte tafel 2
sprong in de ideeenrijkdom mee
Men besteedde ook nog even tijd
aan de gewenste rol van de overheid
en zij hadden ook goed gemerkt
er kan 't beste net gewerkt.

En aan 't eind van mijn verhaal
blijft toch een duidelijke moraal

Een individu an sich an 't werk
staat eigenlijk bepaalde niet sterk
want iedereen zal 't beamen
doe alle dingen altijd samen.
dan pleit vanaf 1 januari volgend jaar

WE DOEN HIER ALLES IN LAARBEEK
VOOR ELKAAR

Bijlage 6 Colofon

Dit Wmo-plan 'Iedereen doet mee' is door de gemeenteraad van Laarbeek
vastgesteld op 11 december 2014.

Het ambtelijk projectteam had de volgende samenstelling:
Rianne Schwillens
Lydia Bongenaar
Ilse van Ham
Joan van Wetten

Vormgeving: Twan van Handel en Anne van Lieshout

Fotografie in bijlage 'Procesverantwoording': Sabine Smits

Het rapport is in goed overleg met de Wmo-raad van de gemeente Laarbeek
tot stand gekomen.

